

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Ciasopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžuba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelek Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-632. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-3-Z-367. — Mesečna naročnina 280 din

Poročevalec

MLADINCI SO IZROČILI PREDSEDNIKU TITU ŠTAFETNO PALICO

Mladi rod nosilec naše revolucionarne tradicije

Na stadionu JLA v Beogradu je bila včeraj zaključena proslava Dneva mladosti — Član glavnega štaba mladinskih delovnih brigad na avtomobilski cesti Miča Prelič je izročil predsedniku Titu štafeto palico in mu v imenu vse jugoslovanske mladine in naših delovnih ljudi čestital k 66. rojstnemu dnevu — Predsednik Tito se je v kratkem nagovoru zahvalil za čestitke — Na stadionu je bila nato velika športna prireditev

Beograd, 25. maja. Glavno mesto naše socialistične domovine je danes zopet pokazalo, kakšno ljubeznivo bje njegovo srce za tovariša Tita. 66. rojstni dan predsednika FLRJ je bil v pravem pomenu besede praznik vseh Beograđanov. Beograd je dočkal predsednikov rojstni dan slavnostno okrašen v mrazskem zelenju in cvetju, kopajoč se v toplih sončnih žarkih. Ko so nosilci štafetnih palic že hoteli z vseh strani proti Beogradu, so Beograđani začeli praznovati Dan mladosti. Proslave so se namreč začele že ob 9 zjutraj, ko je bila na Kalemegdanu prijateljska tekma odbojkarških moštvo Partizana in Crvene zvezde. Uro pozneje je bila na Adi Ciganliji na Savi tradicionalna veslaška regata mladosti, istočasno pa so v beograjskih parkih gošče na pihalih izvajale koncerte.

iskrene čestitke vseh jugoslovanskih narodov in najiskrenejše želje, da bi še dolgo živeli in jih vodil od zmage do zmage v vedno lepše življenje. Beograđani so že v prvih popoldanskih urah pohiteli na stadion JLA. Precej pred prihodom štafete je bil stadion JLA do zadnjega kotička zaseden. Okoli 50.000 gledalcev, predvsem mladine, je nestrpno pričakovalo tovariša Tita. Ob štirih je začelo malo pršiti, kar pa ni pokvarilo slavnostnega razpoloženja. Dež je hitro prenehal in sonce je še lepše zasijalo. V prvih popoldanskih urah so se v Beogradu zile že vse štafete, ki so začele svojo pot 27. aprila na prizoriščih pete sovražnikove ofenzive — iz Sutjeske in Tjentišta. Te štafete palice so po vseh krajih naše domovine nosili desetiški mladinčevci in mladinci, katere so pozdravljali milijoni naših delovnih ljudi. Pred vzhodom na stadionu JLA je čakalo na prihod tovariša Tita 32 zastavonoš — študentov beograjske univerze. Tu je

bil tudi predsednik zveznega odbora štafete mladosti tov. Radovanović — Farbin in tov. Mika Tripalo, predsednik Ljudske mladine Jugoslavije, ki sta pozdravila visokega gosta. Nekaj minut pred peto uro so zvoki fanfar naznanili prihod predsednika republike Tita. Vsi prisotni so začeli ploskati, ko pa se je tov. Tito s soprogo Jovanko nekaj trenutkov pozneje pojavil v osrednji loži, se je ploskanje pridružil navdušeno vzklikanje »Tito, Tito«. Predsednik republike, nasmejan in veder, se je prisrčno zahvalil za pozdrave. Nato so zopet zadonele fanfare, ki so naznanile, da je štafeta prispela na stadion. Pri vzhodu na stadion so štafeto palico prevzeli najboljši športniki: Anika Ostrin, Miroslav Stojmenović, Stanko Lorgor in Miča Prelič, član Glavnega štaba MDB na avtocesti Ljubljana-Zagreb. Miča Prelič, študent prava na beograjski univerzi, član ZKJ od 1951. leta, je sodeloval že na treh mladinskih delovnih akcijah sedaj pa dela v Glavnem štabu na avtocesti Ljubljana-Zagreb. V uniformi delovnih brigadirjev je stopil k loži tovariša Tita. Stadion je obmolnil, ko je stopil pred predsednika Tita in mu dejal: »Dragi tovariš Tito, za Tvoj 66. rojstni dan Ti v imenu ljudstva in mladine Jugoslavije izročam štafeto mladosti, simbol naše ljubezni in predanosti Tebi kot izraz naših želja, da bi dolgo živeli in nas vodil v nove zmage na poti uspešne zmag socializma.

srca z vsemi silami vdano borila za zmago tistih plemenitih idealov proletariata, za katere si ti na čelu jugoslovanskih komunistov uspešno boriš že desetletja. Dragi tovariš Tito, tvoja globoka in trdna vera v sile nas mladih nam je pomagala, da brez težav rešujemo tudi najbolj zapletene naloge in da se na njih vzgajamo v ljudi, vredne tvojega časa.« Tovariš Miča Prelič je dalje dejal, da bo mladina z ustvarjalnim delom na vseh področjih pokazala, da je generacija, ki je rasla v svobodni socialistični domovini in da je vredna revolucionarnih tradicij borbene jugoslovanske mladine. Svoj nagovor je zaključil z besedami: »Na ta dan ti posebno objubljam, da bomo še z večjim mladostnim žarom in poletom sprejeli vsako novo nalogo, ki nam je bosta dala ti tovariš Tito in Zveza komunistov za nadaljnji napredek naše socialistične domovine in da bomo za izpolnitev tega naloga vložili vsa naša mlada srca, naš razum in naše fizične sposobnosti.« Govor zadnjega nosilca štafete mladosti so prisotni večkrat prekinili in navdušeno pozdravljali. Ko je izročil štafeto palico tov. Titu, se je vrnil po mostu na stadion. Pred mikrofonom je stopil tov. Tito in se zahvalil vsem nosilcem štafete ter vsem narodom Jugoslavije za njihove čestitke. »Zahvaljujem se mladini Jugoslavije, udeležencem štafete, kakor tudi našim narodom za čestitke, ki so mi jih po vas poslali na današnji dan. Sedaj drugič naša mladina slavi dan mladosti, ki ga je osvobodila vsa naša mlada generacija in so ga sprejeli vsi naši narodi z odprtimi srci kot praznik naših delovnih ljudi, ed najmlajših do najstarejših. Ta dan simbolično izraza ne samo fizično, temveč tudi duhovno mladost našega mladega rodu ter tudi večno težnjo naših narodov in naše mladine k neprestanemu gibanju naprej. Označuje težnjo naših mladih

ljudi, da se svobodno vsestransko fizično in razumsko razvijajo. Lahko rečem, da ima naš mladi rod in da bo imel v tem tudi v prihodnje podporo in vsestransko pomoč naše starejše generacije, ki je vlagala in še danes vlagava vse svoje sposobnosti, da bi zgradila srečnejšo in lepšo prihodnost sedanjim in bodočim rodovom. Moja želja, in to je želja tudi vseh nas, naj bi naš mladi rod še nadalje dosledno nosil revolucionarne tradicije in napredne težnje naših narodov ter bi bil hkrati pobudnik novih in novih, naprednih in boljših teženj naših narodov. Prepričani smo, da bo naš mladi rod tudi v bodoče zadovoljivo izpolnjeval vse naloge, ki mu jih bomo postavili. Vaša je prihodnost in vi ste dolžni, da tudi sami sodelujete za njeno boljše in srečnejšo izpolnitev. Želim, da bi bil naš mladi rod tudi fizično sposoben, močan in razumsko vsestransko razvit. Vi veste, zakaj je to potrebno. Gradimo socializem in socializem ni statičen, temveč je nekaj, kar se mora razvijati in kar se bo razvijalo neprestano. Vi mladi morate biti nosilci tega razvoja naprej in v prihodnje — mi stari pa bomo srečni, ko vas bomo gledali, kako greste po poti, ki smo jo mi začeli in po kateri smo šli. Naj živi naša mladina! Naj živi naša federativna ljudska republika Jugoslavija! Tudi govoriš, Tito, so navzoči večkrat prekinili z ovacijami, ki so postale še posebej viharne, ko ga je zaključil z besedami: »Živela naša mladina! Živela FLRJ!« Nato se je začel bogat športni program, v katerem so sodelovali člani Zveze za telesno vzgojo Partizan, pripadniki vojnega letalstva, graditelji avtoceste, člani italjske zveze, gojenci Vojne akademije, pionirji in drugi. V centralni loži so skupno s tovarišem Titom in njegovo soprogo gledali program tudi predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik Zvezne izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Čolaković, Mijalko Todorović, predsednik republiških ljudskih skupščin Vladimir Bašić, Lazar Koljčević in Blažo Jovanović, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek, državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak, državni sekretar za zunanjo politiko Kosta Popović in drugi voditelji. Ko poročamo, program še traja. Proslava dneva mladosti se bo nadaljevala s celovito beograjskim razstaviščem z ognjem, metom, filmi, zabavno in plesno glasbo ter s koncerti najboljših mladinskih ansamblov iz glavnih mest naše republike. Mladina bo v veselo razpoloženju zaključila svoj praznik — dan mladosti in rojstni dan svojega največjega prijatelja tovariša Tita. M. P.

Tovariš Aleksander Ranković čestita predsedniku Titu k 66. rojstnemu dnevu (teletoto)

Čestitke

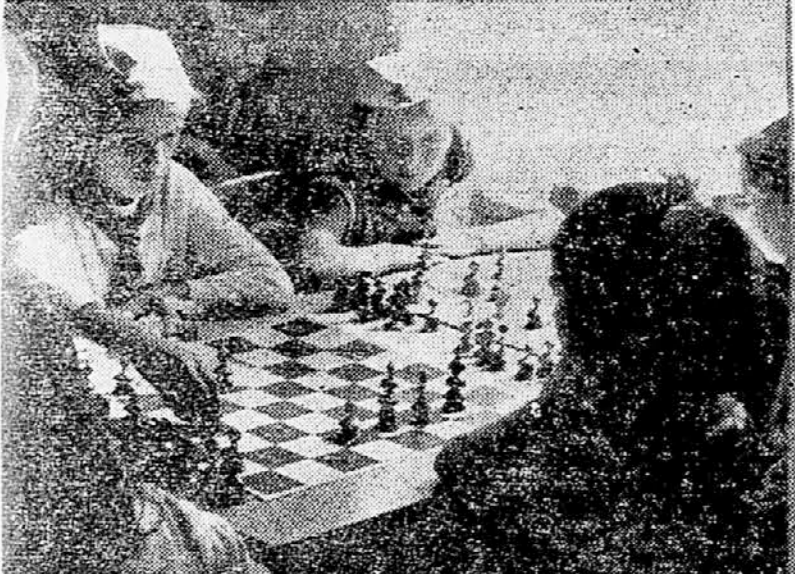
Beograd, 25. maja. Predsednik republike Josip Broz-Tito dobiva številne čestitke iz vse države, v katerih izražajo delovni ljudje, kolektivni, družbene, politične in množične organizacije svoje najboljše želje k njegovemu 66. rojstnemu dnevu. Med drugimi so poslali čestitke predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović, predsednik izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, predsednik izvršnega sveta Srbije Miloš Minić, podpredsednika sabora Hrvatske Karlo Mrzović in Nikola Sekulić, predsednik zveznega vrhovnega sodišča dr. Josip Hrnčević, stalni predstavnik Jugoslavije v OZN Dobrovič Vidić, veleposlanik FLRJ v Washingtonu Leo Matice, Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, predsednik ljudskega odbora Zagreba Vjačeslav Holjevac, Centralni komite ZK Crne gore, Zveza študentov Jugoslavije, Ljudsko mladina Hrvatske, CK Ljudske mladine Crne gore, Pokrajinski komite Ljudske mladine Vojvodine, Zveza borcev Hrvatske, Zveza vojaških vojnih invalidov Hrvatske itd. Med številnimi organizacijami, ki so čestitale za rojstni dan tovarišu Titu, so poslali čestitke in brzojavke tudi republiški svet Zveze sindikatov Srbije ter združena zveza FLRJ, Združenje učiteljev in profesorjev Jugoslavije, Zveza odvetniških zbornic, Glavni odbor Ljudske tehnike Hrvatske, Zveza športov Crne gore, Turistična zveza Crne gore itd. Prav tako so prispеле čestitke Združenja verskih uslužbenecv islamske verske skupnosti Bosne in Hercegovine, Makedonije in drugih verskih skupnosti.

tudi starši in otroci, katerim je Tito botroval. Predsednik Tito je prav tako dobil veliko brzojavk in čestitk od naših diplomatskih predstavništev v Moskvi, Stokholmu, Haagu, Bernu, Kopenhagenu, Varšavi, New Delhiju, Atenah, Kartumu, Teheranu, Oslu, v Santiagu de Chile, Parizu, Bejrutu, Buenos Airesu, Ankari, Washingtonu, Rimu in od mnogih drugih jugoslovanskih diplomatskih in gospodarskih predstavništev v inozemstvu. Mnogo čestitk so poslali tudi pripadniki jugoslovanske ljudske armade iz posameznih vojnihi oblasti in garnizij v vsej državi.

Iz tujine

Beograd — Generalnemu sekretarju ZKJ in predsedniku zveznega izvršnega sveta Josipu Brozu Titu je ob rojstnem dnevu poslal prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze in predsednik ministrskega sveta ZSSR Nikita S. Hruščev tole brzojavko: »Ob vašem rojstnem dnevu sprejmite moje prisrčne čestitke in želje za srečo in blaginjo bratskega jugoslovanskega ljudstva. Izražam upanje, da bodo nesoglasja, ki obstajajo med ZKJ in KP SZ ter drugih bratskih partij in niso skrivnost, premagana. Premaganje teh nesoglasij bi prispevalo k bližnjemu med urod naših držav ter k nadaljnji okrepitev enotnosti socialističnih sil, ki so močno jamstvo miru po vsem svetu.«

Čestitke ob rojstnem dnevu je poslal predsedniku republike tudi predsednik p-zvidja Vrhovnega sovjeta ZSSR Kliment V. Voršilov. Člani britanske parlamentarne delegacije, ki so na obisku v naši državi, so poslali predsedniku Titu čestitke, v katerih izražajo najboljše želje za njegov rojstni dan in za blaginjo Jugoslavije. Tudi od predsednika DR Vietnam Ho Si Minha je predsednik republike prejel brzojavko, v kateri je rečeno: »Dragi naš prvi predsednik, ob 66. obletnici Vašega rojstnega dne vam v imenu partije delavcev, vlade, ljudstva Vietnama in v mojem osebnem imenu želim dobro zdravje in dolgo življenje, da bi vodili ljudstvo Jugoslavije k sreči in napredku.« Ob rojstnem dnevu predsednika Tita je »aslilo vlada ZAR »Gumhurija« zaradi, da je »Tito, eden izmed voditeljev pozitivne neutralnosti in miroljubne koeksistence, vzor borbenega lika človeka.« Časopis omenja najvažnejše trenutke iz Titovega življenja in poudarja: »Ljudstvo ga je ponovno izvolilo za predsednika, tako zaradi njegovih uspehov v vodstvu osvobodilnega boja, kakor zaradi uspehov pri izgradnji jugoslovanske države na demokracičnih temeljih.« »Uporabljamo to priliko — je rečeno na koncu v časopisu — da pošljemo jugoslovanskim narodom najlepše čestitke ob rojstnem dnevu njihovega velikega voditelja.«

Najmlajši slovenski šahisti so proslavili Dan mladosti s finalom slovenskega ekipnega prvenstva za pionirje

Državni udar na Korziki

Radikalni disident Pasquale Arrighi, ki je prišel iz Alžira, je na Korziki s pomočjo padalcev izvedel državni udar — Pflimlin je pozval Francoze na pripravljenost in obsodil tiste elemente, ki potiskajo Francijo v državljansko vojno

PARIZ, 25. maja (Tanjug) — Na zahtevo premiera Pierra Pflimlina je predsednik francoske narodne skupščine Le Troquer sklical za jutri izredno sejo skupščine. Poleg razprave o reformi ustave, ki jo je skupščinska komisija že poneli načelno sprejela, bodo na dneveni red izrednega zasedanja postavili tudi zahtevo radikalov, socialistov in komunistov, da bi odvzeli parlamentarno imuniteto vsem poslancem, ki so zapleteni v prevrat proti revoluciji. »Dolžen sem vas opozoriti, da grozi največja nevarnost naši enotnosti in vseh Francij zaradi subverzivnih poskusov povzročiti državljansko vojno,« s temi besedami je poneli zaključiti svoj novi poziv Francozom predsednik vlade, ko je obsodil prevrat na Korziki, kjer so se vojaške enote padalcev upre zakoniti oblasti in ustanovile odbor narodne rešitve po vzoru na alžirskega. Do splošnega poslabšanja položaja je prišlo ponudi tako rekoč na vseh sektorjih. Komaj v devetih urah so prevratniki na Korziki prevzeli oblast. V Alžiriji je bil ustanovljen prevratniški direktorij, ki ga sestavljajo bivši generalni rezident Alžira Jacques Soustelle, padalski general Jacques Massu

ogrožene, ker se je del Francozov uprl zakonom republike. Pflimlin je poudaril, da je vlada izdala nalog za aretacijo vseh članov prevratniškega gibanja na Korziki ter odlobo civilnim oblastvom, da se ne smejo pokoravati uzurpatorjem. Pflimlin je končal svoj poziv tako: »Dolžnost mi nalaga, da pozovem vse Francoze na pripravljenost. Metropola je ogrožena. Subverzivni elementi nas potiskajo v državljansko vojno. Če hočemo odstraniti to nevarnost, obstaja samo ena rešitev — čim širša enotnost okrog edine zakonite vlade.« Po zadnjih poročilih z odcepljene Korzike so komunisti pozvali republikanske stranke, naj se danes s protidemonstracijami in »odprto borbo« odstranijo prevratniški odbor, ki je bil že sinoči ustanovljen v glavnem mestu otoka Ajacciu. Prevratniško akcijo na tem otoku, ki ima kakih 9000 kvadratnih kilometrov in nad 300 tisoč prebivalcev, je vodil radikalni disident Pasquale Arrighi. Ta je s skupno padalskih oficirjev priletel včeraj z vojaškim letalom iz Alžira na Korziko. Takoj po prihodu je Arrighi stopil v stik s krajevno garnizijo padalcev in se na čelu njih odpravil v glavno mesto otoka Ajaccio, ki se je vdalo brez boja. Padalci so v nekaj urah zavzeli tudi druga mesta, razen Bastije, ki se je vdala šele zgodaj davi.

Toda občinski svet Bastije se je danes sešel na izredno sejo in sprejel resolucijo, v kateri potrjuje svojo lojalnost republikanskim ustanovam in izraža zaupanje premieru Pflimlinu kot človeku, ki bo ohranil in če bo potrebno, spet vzpostavil republikansko zakonitost.« Resolucija tudi poziva korziško prebivalstvo, naj ohrani mir in (Nadaljevanje na 2. strani)

Napad na Tunizijo

TUNIS, 25. maja (Reuter). Tunizijska vlada je objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da so francoska letala od davi ob sedmi uri do opoldneva nenehno bombardirala tunizijsko področje Remade. Pri tem je trpelo civilno prebivalstvo. Število pobitih in ranjenih Tunizijcev se ni ugotovljeno. Zadele so bile nekatere tunizijske upravne zgradbe. Francoski bombniki bombardirajo področje, ki se razteza kakih 40 km okrog Remade, nedaleč od alžirske meje. Francoski vojaški zastopnik je danes v Alžiru priznal, da so francoska letala na tem področju stopila v akcijo. Pripomnil je, da so imeli Francozi v bojih pri Remadi pet mrtvih in 14 ranjenih. V raznih krajih Tunizije je ljudstvo danes demonstriralo proti francoskim napadom in zahtevalo, naj se vse francoske enote umaknejo s tunizijskega ozemlja. Po vseh tunizijskih mestih so bili ustanovljeni padalci.

dih francoskih čet na suverenost Tunizije, zaradi česar sta ogroženi varnost in integriteta države. Vodstvo stranke poziva na koncu vse državljane, naj bodo pripravljeni na vsako žrtve za zaščito varnosti in suverenosti domovine. Boji med francoskimi in tunizijskimi enotami na sektorju Remade so se bili začeli že sinoči. Do incidentov med francoskimi in tunizijskimi silami je prišlo, ko so francoski vojniki streljali na tunizijske straže pri poskusu nasilno prodreti skozi tunizijske cestne zapore. O incidentih poročajo tudi iz Gafse, kjer so Francozi streljali na Tunizijce, ki so — po francoskem sporočilu — skušali preprečiti vzletenje francoskih letal.

VREME

Stanje dne 25. maja. Topli južni vetrovi zadržujejo frontalne mornje na zahodnem robu Alp. Poročje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad Skotsko, se počasi pomika. Napoved za ponedeljek: Pretežno sončno vreme. Popoldne naraščajoča oblačnost. Temperatura povišana med 9 in 13. V primorju 17, najvišje dnevene do 28 stopinj Celzija.

Liški biseri

Mir, spokojnost med visokim: starimi drevesi, nad katerimi človeška roka nima moči. Nad njimi gospodarji čas, ki spodkopava Lorenine, da kdaj pa kdaj omahnejo triha debla po zaratih bregovih ali v mirno gladino jezera. Ob njih se ustavlja gas. Mrzlična naglica sedanjosti se izgublja v tišini, ali pa jo preglušijo bobnenje vode, ki si razbičana in divja, utira pot med kamenjem.

To je lepota, ki jo je priroda darovala sicer siromašni Liki — najstarejšemu čudovitih Plitviških jezer. Rojena iz Crne in Bele reke, se izliva drug v drugega s slapovi, ob katerih ostrmi se vzhajajo lepe, ki jih občudujejo številni domačini in tujci turistice. Morda pa so svojimi čudovitimi barvami bolj podobna smaragdu, ki se sramotljivo poliskava skozi venenje starih bukev.

Kot so nekdo znali kralji cenniti njihovo lepoto, jo cenijo tudi danes številni turisti, ki prumoma obiskujejo to živo sliko neizmerni narave.

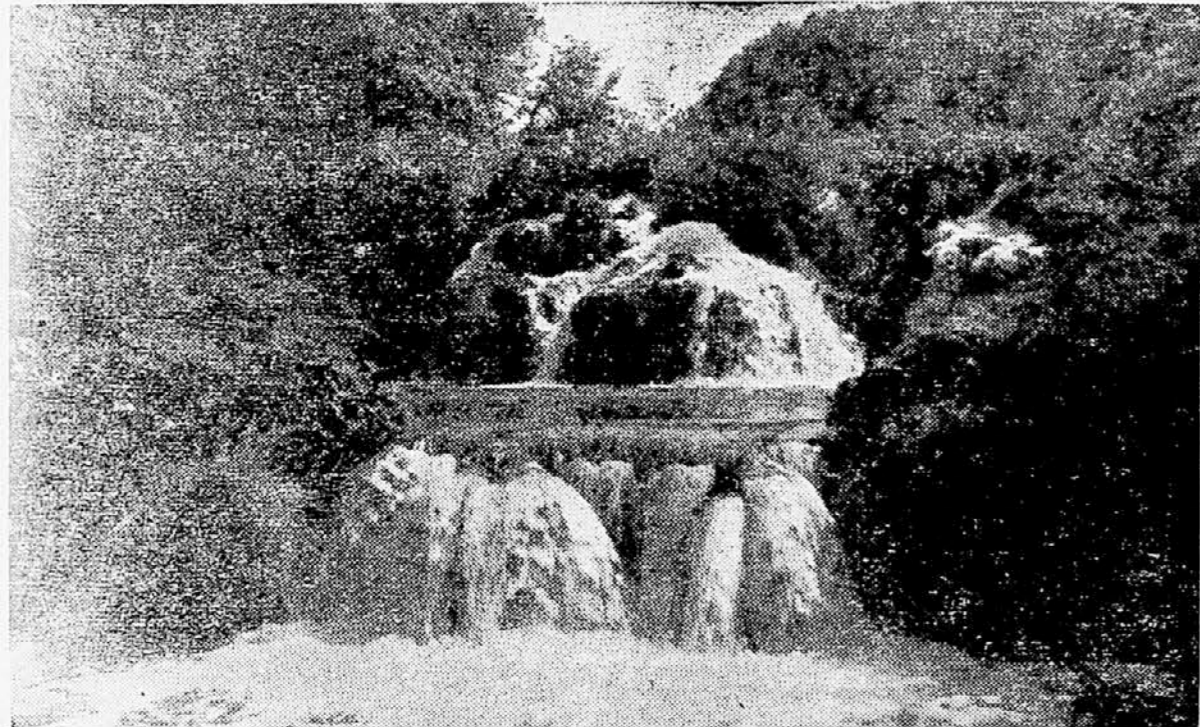
Plitviška jezera z njihovimi slapovi in gozdovi okrog tvorijo nacionalni park, s kakršnim se ne morejo ponajati drugod. Vendar so turisti kljub navdušenju nad prirodnimi lepotami marsikdaj odhajali iz Plitvic nezaharani, saj niso tamkaj

skoraj pozabili. Tudi ti imajo s svojimi fotori prostor na severni strani jezera Kozjak. Ta camping lahko sprejme 1500 ljudi, medtem ko bo na vzhodni strani Prošćanskega jezera lahko taborilo le 500 turistov. Vendar pa so vsa leta doslej jmelu tu na voljo le vodo. Uprava nacionalnega parka bo do prihodnjega leta ta prostor uredila — kot so mi povedali na občini — in sicer vse higijenske naprave, razvnetjavo, bife in druge ugodnosti.

Kdor bi želel pod sotonom preživet, nekaj lepših dni na Plitvicah, pa bo dnevno plačal 80 din turistične takse in poleg še tri stotake za vsak razpet šotor. Brezplačno pa bodo lahko taborili otroci do 7. leta, službeni popotniki in tisti, ki jih na zdravljenje pošilja Zavod za socialno zavarovanje. Invalidi, ki se zdravijo po zdravniškem napotku in člani Zveze slepih.

Turisti od vsepovsod

Čprav so cene na Plitvicah nekam visoke in tudi vreme tu in tam mahasto, se že javljajo prvi gostje. Sezono je 9. maja začela skupina Avstralcev iz Sidneya, ki se je mudila ob jezerih nekaj dni. 19. maja je prispeła skupina 40 čeških turistov in 66 Avstrajcev, in to v Plitviški Leskovac, kjer so ostali tri dni.

Slap Milke Trnine

ima takega udobja, kakršnega so želeli.

Hoteli je konočno zgrajen

Na veliki poljani nad jezerom Kozjak je po štirih letih zraslo nasipje, ki se lepo ujema s svojo okolico — nov hotel. Lep je in udoben ter nedvomno eden najlepših hotelov pri nas. V njem lahko prenoči 176 gostov, in to v 66 sobah z eno posteljo dvema ali pa celo v apartmanih. Ključ so najmodernije uredjeni, pa in telefon ne manjkata v nobeni hotelski sobi. Udobje se človeku v tem hotelu, ki so ga odprli te dni, ponuja na vsakem koraku. Zaželj se udobno obkroži v mehkih fotelju — pojed v dnevnici salon; pisno nemoteno napiše v pisalnem kotičku, ali pa vrže karte v igralnici. Srečo lahko poskusis tudi v biljardni sobi, zvečer pa se zavrtis v elegantnem baru.

Res, da se ni vse čisto gotovo in v hiši se gospodarijo obrtniki. Vendar to le še nekaj dni, potem pa bo hotel od moderne kuhinje, ki ima vse sodobne naprave do frižerjeva in brivskega salona, nared za sprejem gostov. Poleg stalnih gostov bo v hotelu našo vso postrežbo okoli 1500 turistov. Za vse bo dovolj prostora tudi na veliki moderne terasi, s katere je prelep pogled na gornja Plitviška jezera.

S hotelom vred pa je zrasto v nekaj kilometrov oddaljenih Mukišnjah lepo število objektov — pekarna, klavnica, pralnica, garaže, mehanična delavnica, stanovanja za uslužbence, ki bodo pomagali, da bo bivanje gostov v hotelu, kateri je — na uho povedano — sam veljal okoli 690 milijonov, kar najudobnejše.

Za vse udobje v hotelu pa bo moral gost v zameno odrediti kar tedno vsotico: za dnevni penzion v enoposteljnih sobah 2350 din, za dvema posteljama pa 5200 din. V Plitviškem Leskovcu, vasi, 8 km oddaljeni od novega hotela, pa si je mogoče privoščiti počitnice v hotelu za 1500 din dnevno. Le v turistični koči s 78 ležišči na Veliki Poljani, kjer je vse bolj po domače, pa velja dnevni penzion osem stotakov. Menda pa je najcenejše letovanje na Plitvicah v koči Počitniške zveze Hrvatske, kjer stane penzion za vsako osebo le 300 do 800 din in kjer bo prostor tudi za počitniške zveze iz ostalih republik.

Prav tako je mogoče preživeti dopust v treh vilah gostinskega podjetja »Plitvice«, le da je treba tudi tu seči kar precej globoko v denarnico in plačati za dnevni penzion v sezoni 1900 din.

Na turiste, ki kanijo svoj dopust preživeti pod šotiri, bi pa

Konec maja pričakujejo 51 Francozov, ki bodo v Plitvicah ostali 1 dan. Za junij se je doseglo najavilo 350 tujcev, med njimi največ Francozov, Nemcev in Holandcev. V juliju pa bo Plitvice obiskalo 900 tujih turistov — Italijanov, Francozov, Švedov in Nemcev. Tudi za avgust jih pričakuje lepo število, vendar so najavljene le večje skupine, ne pa posamezniki. Koliko bo še mimoidočih in izletnikov, ki ne bodo mogli mimo Plitvic, kadar bodo odhajali k morju ali pa se vračali domov!

A ne le tujci, tudi naši ljudje iz raznih krajev države bodo etos — kot napovedujejo številke — pridno obiskovali Plitvice, zlasti pa dijaki, študenti in vojnaki. Prav je tako, saj so ti v prvi vrsti tisti, ki morajo poznati svojo domovino, njene zanimivosti in lepote.

Vodiči, ki jih je najela uprava nacionalnega parka, jim bodo nedvomno podrobno razkazali nacionalni park, jezera

in slapove, ali pa jim bo to povedal kdo od čolnarjev, ki prevažajo turiste po jezerih.

Zgovorni čolnar

Tudi Branko Grbić je čolnar. Ze pred vojno je razkazoval Plitvice različnim obiskovalcem. Ko je po vojni prišel iz nemškega ujetništva, se je znova vrnil k slapovom. Danes je spet čolnar in spet vozi vedno nove, radovedne ljudi, ki imajo zanj pripravljenih kopico vprašanj. S svojo počasno govorico jim Branko odgovarja deseti, dvajsetič, kdo ve kolikokrat že. Zakaj je to jezero Milino? In Cigino? Odkod ime Gradinsko jezero? Vprašanja dežujejo, Branko pa se smehlja in pripoveduje.

»Pravijo, da je nekdo v davniini tu utonil neki cigan. Za njim je ostalo ime Cigino jezero. Gradinsko jezero — no, da, ob tem jezeru so imeli Grki svoje utrube...« In nič ne moti človeka, če je Branko zamenjal Rimljanje z Grki. Vesel si, da zna preprost človek iz Like povedati to in ono, pa čprav malo po svoje. Toda ko govori o pretekli vojni, o parti-zaninih, se ves razži.

»Da. Naša Lika. Partizanska je bila in polna junakov. Rade Končar je tu doma, pri nas, nekaj kilometrov od Leskovca.«

Ing. Drago Volk pravi v svojem prispevku v litični knjizičici II. mednarodnega lesnega sejma, da si ni mogoče zamisliti moči in razvoja srednjeveške dubrovniške in beneške republike brez njenih velikih lesenih bojnih ladij. Tedaj naj bi v naših krajih namreč položili temelje lesni industriji, če to smemo tako imenovati. Res je, da sodi naša država med najbogatejše, z lesom. In zato je razumljivo, da je bilo obdelovanje lesa ena izmed prvih dejavnosti tukajšnjih prebivalcev.

Razvoj lesne industrije pri nas, zlasti po vojni je imel posebne pogoje. Predvsem smo z lesom pričeli delati smotrne in načrtne. Tako, kot smo pred vojno izvažali največ polfinalnih izdelkov, ker industrije za obdelovanje lesa skoraj nismo imeli, po osvoboditvi skušamo postaviti trdne temelje lastni predelovalni in obdelovalni lesni industriji. Naglo prične rasti izvoz končnih izdelkov in vedno manj je neobdelanih polfinalnih proizvodov. S tem se je začela cena našemu lesu dvigati.

Namen tega sestavka je, dati približno sliko prav te dni razstavljenih izdelkov naše lesne industrije. Vsaka ocena, kakršna koli, je vedno subjektivna. In zato velja to tudi za prispevek. Predvsem moram zapisati, da je razlika treh let dokajšnja. Tako v kvaliteti kot izbiri izdelkov. Le da se mi zdi, da so proizvajalci prav na račun kvalitete izdelave morda rahlo zanemarili »modernost«. Pri tem mislim na lahka, po svetu zelo priljubljena stanovanjska pohištva, primerna za dimenzije današnjih stanovanj.

Med zanimive izdelke nedvomno sodi razstavljena kuhinja, izdelek Tovarne pohištva Mari-bor. Res je, da tovarna izdeluje

Ne kmetijstvo, nit živinoreja ne bosta pomagala iz revščine ljudem, ki živijo tod. Zanje je bogastvo v teh bobnenjih slapovih, v prelesti budovito obarvanih jezer, v vsej tej divji, zato tolikanj privlačni lepoti.

Gledaš in se ne moreš ločiti. Čprav ti je nekako tesno ob velikanski množini besnete vode, ki divja v kanjonskem kotlu, je vendar prelepo, da ne bi postal še minuto.

Sastavci — poslednji slapovi Plitviških jezer — se razbijajo ob skalah in družno z njimi 70 metrov visoki slap potoka Plitvice. Potem pa se voda umiri in iz globine kanjona se izvije kot droben, bleščec trak novorojena reka Korana.

Na terasi novega hotela je dokaj prijetno

Veliko bogastvo naših gozdov

Beleške s sprehoda po razstavnih prostorih II. mednarodnega lesnega sejma na Gospodarskem razstavišču

Pred tremi leti smo poslednjič imeli priliko videti napredek in dosežke naše lesne industrije, namreč tedaj, ko je bil prvi mednarodni lesni sejem v Ljubljani. No, letos so se vrata Gospodarskega razstavišča ponovno odprla in reči je treba, da je v treh letih napravljen korak naprej dokajšen. Naša lesna in predelovalna industrija se je močno približala modernim težnjam in bolj ekonomičnim zahtevam današnjega sveta. Sveta pravim zato, ker je Jugoslavija med velikimi izvozniki prav lesnih izdelkov.

Skoraj bi lahko dejal, da je večina razstavnega prostora namenjenega stanovanjskemu pohištviu, kar je prav. Saj gradimo toliko novih stanovanj, da ne bi bilo prav, če bi bila izbira skromna. Prav pri teh paviljonih je tudi največ ljudi. Marsikdo si želi opremiti stanovanje. Lepo, moderno in seveda poceni. Le da je slednje v prenekaterih primerih težko dosegljivo. Mislim, da se ne motim, če rečem, da se je okusu sodobnega človeka najbolj približalo podjetje »Standard« iz Sarajeva, ki je razstavilo lepo spalnico s kavči, trodelno omaro s tremi naslonjači, mizici in »komodo« iz svetlega, bukovega lesa. Za 136 tisoč dinarjev lahko to pohištvo kupite. Ta cena je gotovo primerna, saj je pohištvo lahko, prijetno za oko in brez nepotrebnih »okrasov«.

Veliko je razstavljenih spalnic, vendar za vse ne bi mogel trditi tega, kar sem zapisal za sarajevski »Standard«. Se vedno je, toda le za moj okus, preveč težkih omar, nočnih omaric in podobnih sestavnih delov naših klasičnih spalnic, za katere v prenekaterem primeru današnja stanovanja niso dovolj velika. Vendar, sto ljudi, sto okusov.

Med razstavljenimi izdelki je tudi mnogo oprem za dnevne sobe. Nekatero so prav razkošne in so namenjene predvsem za izvoz. Več pa je tudi takih, ki so zelo primerne za naše razmere, prav nič manj okusne od izvoznih, le da so skromnejše in konec koncev tudi mnogo bolj praktične.

Med razstavljalci se je gotovo uveljavilo tudi Kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje in lesna industrija, ki razstavlja šolske klopi iz bukovega lesa.

Mizice in stolčki so tako lični, da bi si lahko želeli le to, da bi bilo čim več naših sol opremljenih s takim pohištvom.

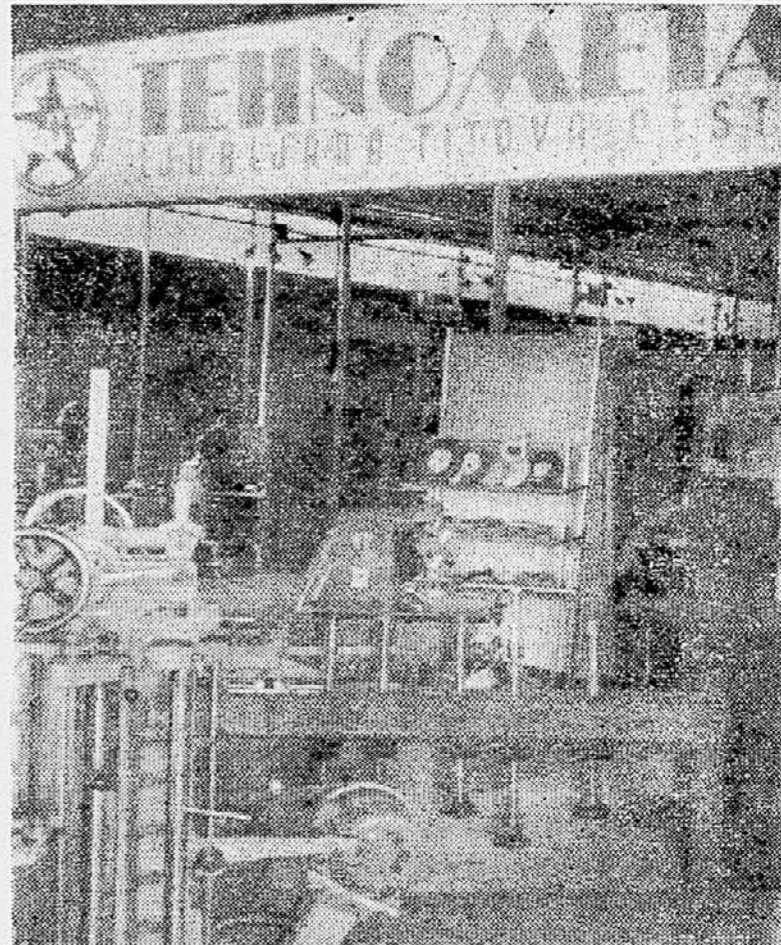
Tokrat je razstavljeno manj težkih oprem za različne pisarne. Prevladuje lahko pohištvo, brez globokih usnjenih naslonjačev. To pohištvo se tudi približuje modernjšemu okusu, v kolikor pa se izdelujemo težko pisarniško opremo, pa je predvsem namenjena izvozu.

V halji D so domače in tuje tovarne razstavile stroje za predelovanje in obdelovanje lesa. Mnogo zanimanja je delena Riktmannova prenosna žaga z velikim učinkom. Za to žago se predvsem zanimajo naši lesni strokovnjaki, ki pravijo, da bi se z eno tako žago lahko odpravila vrsta takozvanih žag-samic, ki marsikdaj žagajo brez kontrole in seveda nenaprtno. V halli so razstavljene najrazličnejše brusilnice za les, stroji za lepšenje lesa itd. Očitno so se i domača i tuja podjetja potru-

dila in razstavila svoje najmo-vejše stroje. Med razstavjalci je tudi naše renomirano podjetje za izdelovanje žag in sekir »Kordun«.

Ta naš sprehod po razstavnih prostorih ne bi bil popoln, če ne bi omenil tudi podjetja za izdelovanje lesenitnih plošč, med katerimi je gotovo zelo dobro »Sutjeska« iz Foče, ki je znano tudi v tujini.

Kot sem že zapisal, je vsaka ocena osebna. Torej naj to velja tudi za sprehod po razstavnih prostorih II. mednarodnega lesnega sejma. Nekomu bo bolj všeč to pohištvo, drugemu tisto, ki prvemu ne ugaia. In tako dalje. Zapisal bi lahko še to, da so napori naše lesne industrije, da svoje proizvode čim bolj približa potrošniku, dokajšnji, da pa v tej vnem ne bi kazalo dopustiti. Nasprotno, morda bi tu pa tam v pogledu lahko storili celo več. Naslednji sejem nam bo to zagotovo pokazal. St.

Naši stroji za obdelovanje lesa

Naselje, ki združuje

V Bregano, novo delavsko naselje v bližini Samobora, sem se odpravil kar po bližnji. Pot me je peljala čez dobrovsko polje do Save. Z glasnim »hoopi!« sem opozoril brodnika na drugi strani reke, da bi rad šel s »Stajerskega na Kranjsko«. Nekaj minut čakanja in čoln je pristal ob bregu. Brodnik je še malo počakal, ker je še nekdo želel na drugo stran, in čoln je zarazal v valove.

Kmet iz Loč je imel isto pot, zatorej sva se seznanila, da bi laže začela pogovor. Povedal mi je, da gre v jeseniško zadruho zastran sečnega dovoljenja. Ko pa sva srečala novosadske brigadirje, ki so šli pojoč na delo, sva končala pogovor o lesu in se jela pomenkovati o novi avtomobilski cesti. Nič slabeoga ni rekel o njej, le to je dejal, da bo oduzela kmetom nekaj dobre zemlje. Nato pa me je presenetil z ugotovitvijo:

»Pa kaj bi, koristi celote so važnejše od naših drobnih težej...«

Ribnica je bila že za nama, ko je pred nama vstal mogočni mokriški grad. Na robu ceste, ki pelje k njemu, naju je napisna deska v treh jezikih opozorila, da je v gradu restavracija z nočišči. O lepotah pa ni treba potnika posebej prepričevati, ker se te ponujajo same od sebe. Ne samo stari grad s

z obeh strani — Slovenije in Hrvatske.

Bregana, novo delavsko naselje, ob potoku z istim imenom. V nastovo sem dejal o njem, da združuje. Pa ni to kar tako rečeno, ampak je v teh besedah velika resnica. V naselju, ki je sicer na hruvaški strani, žive namreč Hrvati in Slovenci. Slednjih je resda samo nekaj nad tto, toda pred petimi leti jih tu sploh ni bilo. Takrat tudi še ni bilo novega naselja in tudi ne velike tovarne na slovenski strani.

Potem pa je nenadoma zraslo vse to in življenje je hotelo, da so prišli tudi ljudje, po vechini mladi, z obeh strani majhnega potoka.

Pravo podobo naselja mi je dal šele pogled z bližnjega hribčka, na katerega sem se potpel, da bi napravil posnetek. Novi stanovanjski bloki, lepo urejen park, restavracija, zgrajena v modernem slogu, prav tako sodobna tržnica, miščen plavalni bazen, ki ga bodo letos prvič uporabljali, kino, prostori za kulturno-prosvetno življenje, športni objekti in še marsikaj. Traso nove avtomobilske ceste so na obeh straneh Bregane označevale zastave številnih mladinskih delovnih brigad, ki so bile takrat na delu. Pogledu ni ušla tudi sre-

brnoba, vijugasta Sava, ki se je kar lesketala, kadar je za kratke hip pokukalo sonce izza oblakov. Občudoval sem tudi velike hale podjetja, ki je omogočilo, da je tu, kjer je bilo včasih prostrano polje, zraslo lepo naselje, kjer živijo ljudje novo življenje.

Na česti sem ustavljal ljudi, ki se jim je zdelo tisto, kar sem hotel vedeti, povsem naravno. »Kako se razumeva?« sta se pomenljivo spogledali mladi ženi, Hrvatica in Slovenka, ki sta se namenili v mesnico. »Zakaj pa se ne bisti zameli, saj vendar živimo v isti hiši, otroci hodijo skupaj v šolo in moža delata v istem oddelku...« Opravičeval sem se jima, sam nase pa sem se jezil, ker sem tako nerodno začel. Pa mi vendar nista zamerkili, ampak sta mi med potjo povedali še marsikaj zanimivega o življenju v Bregani. Tako sta mi pravili, da ima naselje vse, kar je potrebno za udobno življenje. Za zvezo z Zagrebom so od Bregane do Samobora zgradili ozkoizorno železnico, ki jo bodo z leti brečas zamenjali z normalnim tirom. V Brežice, s katerimi so prav tako tesno povezani, na jih lahko vsak dan popelje avtobus, ki vozi dvakrat na dan v obe smeri.

Čprav je nova Bregana šele v razvoju, saj ravno sedaj gradijo spet dve novi poslopi, je stanovanjsko vprašanje še zelo pereče. Mnogo družin stanuje v barakah, ki so jih postavili ob graditvi tovarne za sezonske gradbene delavce, a so se pozneje spremenile v družinska stanovanja. Več de-

lavcev pa se vozi na delo tudi iz Zagreba in Brežice, ker ne morejo dobiti stanovanja v naselju.

To, da stoji tovarna na levem bregu potoka, nikogar nič ne moti. Ko pravim nikogar, mislim seveda ljudi z obeh strani potoka, ki jih je življenje že tako povežalo, da so postali nerazdružljivi. S tem pa seveda ne zanikam, da si nad tem vprašanjem ne belijo glave posamezniki, ki pozabljajo, da sta tovarna in naselje v Jugoslaviji in od je celotna skupnost omogočila njuno rojstvo.

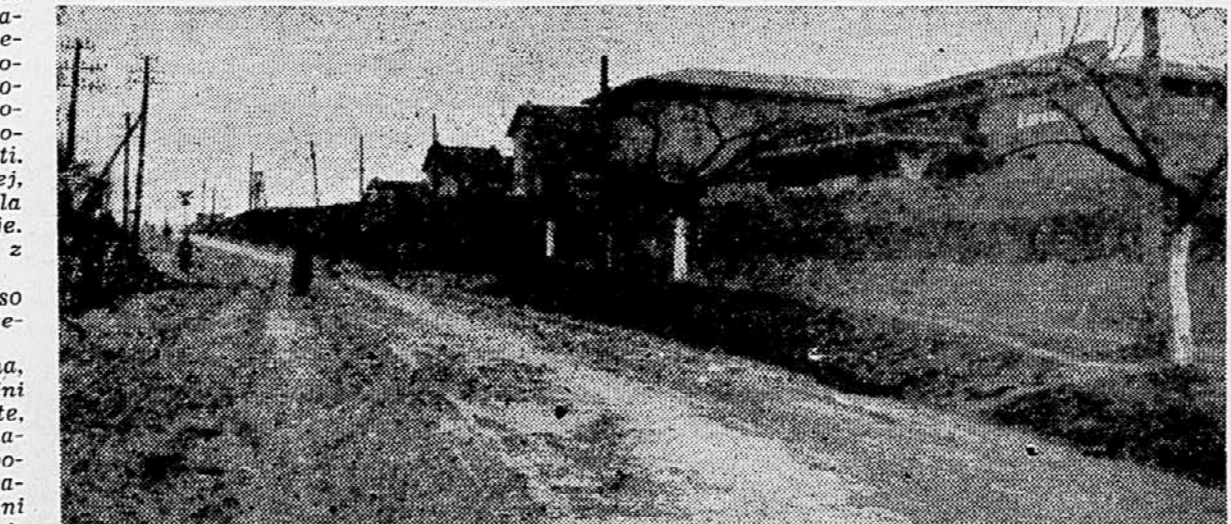
Prebivalci naselja radi greo ob nedeljah na sprehod na Jelenice in dalje v Mokrice, kamor jih privlačijo narava, o kateri je dr. Brlić dejal, da je ni lepše v širni domovini in se je zato odločil, da tu preživi preostalo življenje. V Bregano pa pogosto zahajajo ljudje iz bližnjih in celo oddaljenih vasi nad Veliko Dolino, da bi si lahko ogledali razne pridelitve, ki jih tu ne manjka. Številni kmečki fantje in dekleta so celo vključeni v razna športna in druga društva, ker doma, v svojih vaseh, še niso ustvarili pogojev za tako pestro telesnougovjno in kulturno življenje.

Tako se mi je predstavilo naselje, ki združuje. Takih živih prič trane povezanosti naših narodov je v Jugoslaviji veliko. Ne vežejo nas le zunanje okolicišne in materialne koristi, temveč dela tudi prvi sezonske gradbene delavce, a so se pozneje spremenile v družinska stanovanja. Več de-

lavljevskega in Brežice, ki se je kar lesketala, kadar je za kratke hip pokukalo sonce izza oblakov. Občudoval sem tudi velike hale podjetja, ki je omogočilo, da je tu, kjer je bilo včasih prostrano polje, zraslo lepo naselje, kjer živijo ljudje novo življenje.

Na česti sem ustavljal ljudi, ki se jim je zdelo tisto, kar sem hotel vedeti, povsem naravno. »Kako se razumeva?« sta se pomenljivo spogledali mladi ženi, Hrvatica in Slovenka, ki sta se namenili v mesnico. »Zakaj pa se ne bisti zameli, saj vendar živimo v isti hiši, otroci hodijo skupaj v šolo in moža delata v istem oddelku...« Opravičeval sem se jima, sam nase pa sem se jezil, ker sem tako nerodno začel. Pa mi vendar nista zamerkili, ampak sta mi med potjo povedali še marsikaj zanimivega o življenju v Bregani. Tako sta mi pravili, da ima naselje vse, kar je potrebno za udobno življenje. Za zvezo z Zagrebom so od Bregane do Samobora zgradili ozkoizorno železnico, ki jo bodo z leti brečas zamenjali z normalnim tirom. V Brežice, s katerimi so prav tako tesno povezani, na jih lahko vsak dan popelje avtobus, ki vozi dvakrat na dan v obe smeri.

Čprav je nova Bregana šele v razvoju, saj ravno sedaj gradijo spet dve novi poslopi, je stanovanjsko vprašanje še zelo pereče. Mnogo družin stanuje v barakah, ki so jih postavili ob graditvi tovarne za sezonske gradbene delavce, a so se pozneje spremenile v družinska stanovanja. Več de-

Bregana je postala pravesto mesto...

OB REKONSTRUKCIJI KARTONAZNE TOVARNE V LJUBLJANI

Stekla je litografija

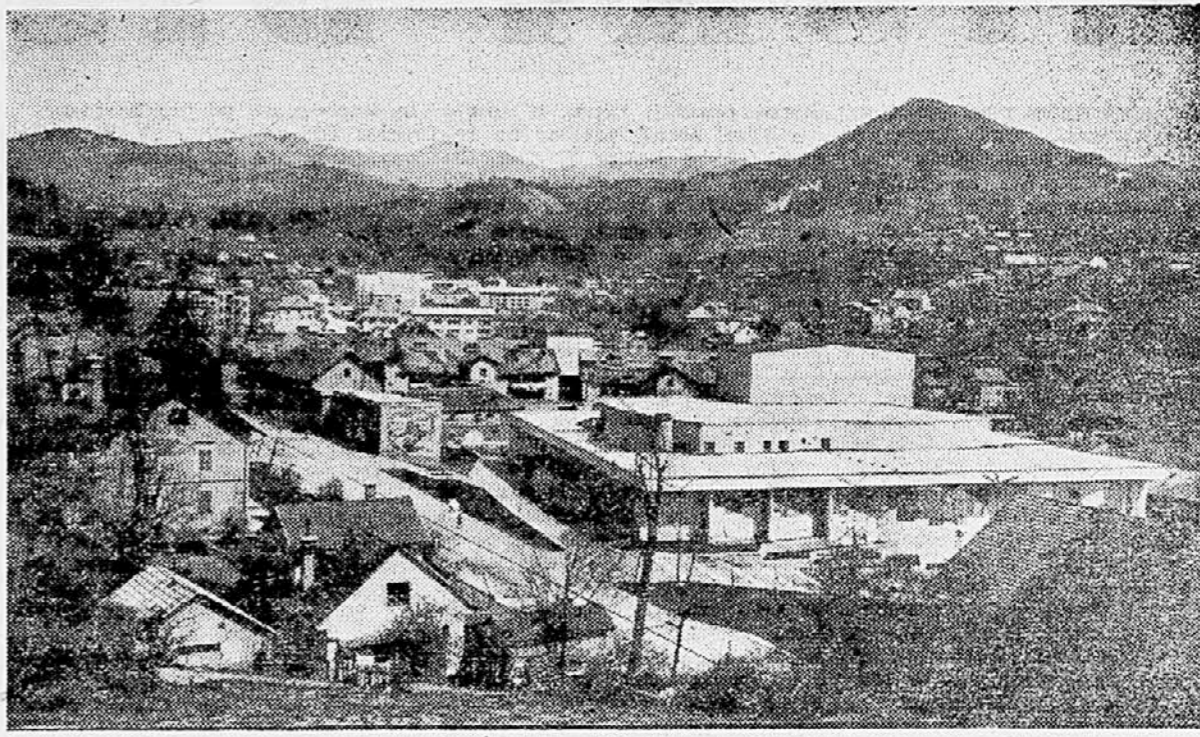
Proizvodnja v Kartonazni tovarni narašča — Do leta 1961 bo tovarna popolnoma preurejena in obnovljena — Novi stroji in obnovljeni sedanjaki bodo pripomogli k reševanju pomanjkanja papirne in kartonske embalaže

Ljubljanska Kartonazna tovarna že 1956. leta začela z rekonstrukcijo obratnih prostorov. Sedaj je pred dokončno obnovitvijo, pred kratkim pa so ji odobrili tudi dokončni investicijski elaborat, po katerem predvidevajo, da bodo dela končana 1961. leta.

Kamor so se že preselili nekateri obrati. Druga faza rekonstrukcije gre proti koncu. V tej fazi bodo zgradili vse ostale obratne in upravne prostore ob Čufarjevi ulici, v tretji fazi pa bo dobila tovarna dokončno obliko četverkotnika. Takrat se bo tudi sedanji viški obrat preselil v novo zgradbo.

Po investicijskem programu Kartonazne tovarne, bo leta v novih prostorih, ob obnovljenih in novih strojih in ob boljših delovnih pogojih, izdelala 1961. okoli 7000 ton kartonaznih in drugih izdelkov iz papirja in lepence. Težiste povečane proizvodnje bo predvsem na proizvodnji kartonske embalaže, saj to embalažo potrebuje skoraj vsa industrijska podjetja.

Tudi grafična oprema embalaže je bila v zadnjem času zelo pomanjkljiva. Kartonazna tovarna je bila do nedavnega navezana na tuje litografije, včasih pa so morali voziti embalažo na litografiranje celo v Zagreb. Pri tem so se čns izdelave podaljšali, precej materijala pa se je tudi med prevozom pokvarilo.

Trbovlje spreminjajo svojo podobo

Delavski dom naj bo za vse!

Z ukinitvijo okraja bo Trbovlje pridobilo precej prostorov, ki bodo lahko koristno služili tudi potrebam pestrejšega kulturno-prosvetnega in družabnega življenja. Za to je bilo doslej v Delavskem domu, ki je sicer zelo prostoren, premalo prostora. Delovni ljudje so dejansko lahko hodili v dom samo h kinopredstavam in na prireditve v gledališki dvorani ter v predavalnico, bilo pa je malo možnosti, da bi tudi sicer lahko prihajali v Delavski dom in se v njem počutili kot doma.

Ne bi pa tudi bilo prav, da bi prostore, kjer so sedaj pisarne, spremenili samo v prostore za pevskie in druge vaje, ker Delavski dom v takem primeru še vedno ne bo tisto, kar si ljudje želijo.

Zdi se mi, da tudi predavalnica Delavskega doma ni izkoriščena tako, kot bi bilo treba. Zlasti v pretekli zimski sezoni je bilo v njej vse premalo raznih predavanj in je bila dvorana dostikrat prazna. V Trbovljah z 18.000 prebivalci pa so za pogoji za to, da bi moralo biti v predavalnici vsak dan nekaj koristnega. To velja delno tudi za glavno vežo, za katero pravijo ljudje, da bi moralo biti v njej več preprostih in prijetnih zabavnih prireditev, na katere bi v večji meri prihajali tudi delavci.

Koristna gospodarska akcija

Pred nedavnim je bil v Ljubljani ustanovljen Koordinacijski odbor za zaščito ptic v Sloveniji, ki bo organiziral po vsej republiki društva za zaščito ptic.

Pomena tega odbora nikakor ne gre zapostavljati, saj ne gre tu za gojenje pticev pevcov v klekah, pač pa za gospodarsko akcijo. Pomen ptic, zlasti za gospodarstvo, so v nekaterih severnih državah že spoznali. Tam so namreč uvideli, da večji posegi človeka v naravo porušijo njeno ravnovesje, ki ga z današnjimi tehničnimi sredstvi ne morejo sami ponovno vzpostaviti. Eden takih regulatorjev ravnoteže so ptice.

Čiti tudi v Kopru, kjer so prodajali na trgu kilogram ptic po 400 dinarjev. Razen tega zahteva gozdna higiena, da odstranjujejo iz gozda suha drevesa, ki so ne le naravna zadržila pticam, ampak tudi različnega mrčesa. Eden izmed razlogov za upadanje števila ptic so tudi pospešeni agrokemični posegi v naravo.

Za materialno podporo pa so poklicana predvsem podjetja po občinskih ljudskih odborih in zadrugah, ki bodo s prehranbenimi odpadki lahko pripomogli k uspešnemu izvajanju te akcije.

Za primer, kako ptice koristijo gozdu, povemo, da požre ena sintija družina v enem letu okrog 145 kg gosnega. Ena sintica poje dnevno za 150% lastne teže žuželk. V povprečju pa reši dnevno ena sintica srednjeveliko drevo pred škodljivci.

Ker število pticv zatorej pada, se lahko bohotno razvijajo drevesni škodljivci. Skoda, ki jo povzročajo, izražena v dinarjih, pa dosega naravnost astronomske višine. Ne le da uničujejo les kot tak, z uničenjem gozda vplivajo posredno na klimo, na hudournike in erozije, na vodni režim nasploh in v veliki meri tudi na turizem.

Obiskovalci smo delavce v dolini nad Gradom. Končujejo rov, ki bo zbiral vso talno vodo širokega območja izvirov. Ko bodo dela opravljena, bo končana prva, raziskovalna etapa gradnje vodovoda. Tedaj bo že mogoče natančno ugotoviti, koliko vode bo zajel vsak od izvirov, na podlagi tega pa bodo pričeli izdelavati projekte in delove načrte. Dozdajšnje meritve kažejo, da bi vodovod lahko odjedal okoli 100 l vode na sekundno. Ta količina bi zadostovala za številne uporabnike. Prav zato bo vodovod po sedanjem osnutku napajal razen celotne mengeške občine še cerkljanske, del kamniške (Komenda, Križ, del Podgorja) in del šentvidske občine (Vodice, Skaručna).

Na prvem vodovodu se bo odvajala voda za potrebe kmetov in za namene občinskega vodovoda. Voda iz njega je bakteriološko neustrezna (zaradi slabe čistote), napeljava je za potrebe požarne varnosti, dimenzije cevi so različne in ne ustrezajo predpisanim normam. Zal pa tega vsi Cerkljani nečejo vedeti.

Novi vodovod štiri občine bo po zamislih stal okoli 540 milijonov dinarjev (vračunani so priključki do hiš). Od tega bodo sami koristniki prispevali v denarju, prostovoljnem delu in materialu okoli 110 milijonov dinarjev. Ostalo bodo dobili z raznimi krediti, nekaj pa bodo seveda morali dati neposredno tudi prizadete občine.

Kakor pričakujejo, bodo že letos napravili projekt in investicijski program, prihodnje leto pa bo opravljena prva etapa gradnje vodovoda: zgrajena bo glavna napeljava in zbiralniki. Če bo šlo vse po zamislih, bo pretekla voda v Mengšu že leta 1960.

Učiteljsko ni lahek poklic in redki mladi ljudje se odločijo za njega, posebno sedaj, ko je možnost zaposlitve veliko več, kot je bilo prej. Zato nam vsa leta po vojni primanjkuje učnega kadra, zlasti na zunanjih podeželskih šolah, kjer so delovni pogoji mnogo težji kot v mestih.

Dokler ni posegel v naravo človek, je število pticv uravnavala narava sama. Danes pa se njih število manjša zaradi različnih čimiliteljv. Med take sodi dejstvo, da se od 7 milijonov ptic selivk vrne v domovino le 1 milijon (brutalna navada, da jedo ljudje koristne ptice za obed, se je hotela udoma-

V boj za zaščito ptic so stopili najprej gozdarji z inž. Jožetom Slandrom in Lovsko zvezo Slovenije v ospredju. Po nepopolnih podatkih so gozdarji v ptičjih dveh letih namestili 1335 valilnic, 328 krmičnic, med temi pa 18 velikih.

Vodovod štirih občin

Obiskovalci smo delavce v dolini nad Gradom. Končujejo rov, ki bo zbiral vso talno vodo širokega območja izvirov. Ko bodo dela opravljena, bo končana prva, raziskovalna etapa gradnje vodovoda. Tedaj bo že mogoče natančno ugotoviti, koliko vode bo zajel vsak od izvirov, na podlagi tega pa bodo pričeli izdelavati projekte in delove načrte.

Kratke iz Maribora

Prodaja cvetic po lokalih. Zadnje čase se je v Mariboru spet razpasla navada, da prodajajo šoloobvezni otroci razne pojske cvetlice po lokalih. Pravzaprav niti ne gre za prodajo, marveč prikrito beranjenje. Na tujce, ki v poletni sezoni v velikem številu prihajajo v naše mesto, to vsekakor ne napravi najboljšega vtisa. Po večini so to šoloobvezni otroci, ki jih dostikrat starši navajajo na tak način prosjačenja. Smatramo, da bi morali tako prosjačenje po lokalih in na ulicah zabraniti. Kolikor pa gre za res potrebne otroke, naj se zanje pobrigajo pristojni občinski organi in množične organizacije. Prodaja cvetic naj bo dovoljena samo na trgu.

LEPI NAČRTI

Upravni odbor Turistično olepševalnega društva v Bovcu je na svoji zadnji seji izdelal podroben načrt za delo društva v letošnjem letu. Načrt društva je obsežen, saj predvideva poleg drugega tudi zgraditev novega kotalkališča, novega mostu na cesti, ki vodi do prostora za tabornjenje, na katerem bodo uredili tudi električno razsvetlavo in drugo. Na seji so že sklenili, da bodo na ulice Bovca navozili in posuli okoli 150 kub. metrov peska in gramoza.

Polje tega bo društvo razpisalo nagradno tekmovanje za olepšavo Bovca in okoliških vasi ob cesti, po kateri se bo razvijal turistični promet. Prve izmozemske turiste nameravajo na Bovškem sprejeti čim lepše, tako da ne bodo navdušeni in zadovoljni samo nad naravnimi lepotami, ampak tudi z gostoljubnostjo ljudi. Seveda bo treba za to veliko truda in pozornosti še pri gostincih, da bodo gostje res zadovoljni. Delovni kolektivi gostinskih podjetij bodo morali imeti do gostov lepši in bolj human odnos. Da bi to dosegli, bo Turistično društvo organiziralo razna predavanja o prirodnih lepotah na Primorskem in o odnosu uslužbencev do turistov.

Nesreče

Motorist Stanko Srpah, ki nima vozniškega izpizta, se je peljal iz Ruš proti Fali z motornim koleksom. Z njim se je peljal tudi sopotnik Franc Jesenik, ki je zamudil vlak in ga je zato hotel Srpah odpeljati domov z motornim koleksom. Voznik je sedaj hitro vozil skozi Ruše s hitrostjo okrog 50 kilometrov na uro in tako v tudi ovinek pri gasilskem domu, kjer ga je zaneslo z ceste, ne da bi se mu kaj pripetilo. V nadejevanju vožnje je zavozil motorist z vozilom v okno zadržnega doma, kjer sta se oba prevrnila. Pri tem je dobil še sreči sopotnik le lažje poškodbe, medtem ko je motorist poškodbam podlegel.

Grda razvada se je v zadnjem času razpasla v Mariboru v pogledu sušenja perila. Zlasti v ravnih blokih uporabljajo v ta namen kar okna in balkone na ulico, čeprav imajo, kot na primer v novih stolpnicah na razpolago posebno teraso. Tako zobejanje perila vsekakor ni v obziru mesta. Mnogo bolj bi bilo priporočljivo, da bi na oknih in balkonih gojili več cvetic.

Vinjeni voznik Anton Abrol je vozil tovornjak iz Pišec proti Globokemu. V kasonu tovornjaka se je peljal tudi osem sopotnikov. Voznik je vozil neprevidno. Med vožnjo sta padla z vozila dva sopotnika, ki sta pri tem dobila hude poškodbe. Sopotnik Ivan Bidič je poškodbam po nesreči podlegel.

Vinjeni voznik

Po republiški cesti med Izoro in Sečovljami se je peljal po desni strani ceste kolezar Branko Reza. Za njim se je pripeljal z avtomobilom policijski voznik Jakob Vidžni. Kolezarja, ki se je peljal pred njim z koleksom, na katerem ni bilo luči, čeprav je bilo ponoči, je opazil v zadnjem trenutku, ko je zavil čez cesto proti levi strani, ne da bi uprevidno. Med pri prež nakazal. Voznik je tedaj hitro zavril vozilo, da bi preprečil nesrečo, pri čemer pa ni uspel. Zadel je kolezarja z vozilom in ga podrl. Neprevidni kolezar je dobil pri tem hude poškodbe, ki jim je kmalu po nesreči podlegel. Na obeh vozilih je bilo pri nesreči za okrog 200.000 dinarjev škoda.

Deset let novomeškega učiteljskega društva

Učiteljsko ni lahek poklic in redki mladi ljudje se odločijo za njega, posebno sedaj, ko je možnost zaposlitve veliko več, kot je bilo prej. Zato nam vsa leta po vojni primanjkuje učnega kadra, zlasti na zunanjih podeželskih šolah, kjer so delovni pogoji mnogo težji kot v mestih.

Vpis na šolo je različen

Vpis na šolo je različen. Odkar so bili urejeni prejemki prosvetnega kadra, je zanimanje za učiteljske večje. Razveseljivo je, da je zadnja leta večji vpis moških. Od skupnega števila 175, kolikor jih je na šoli letos, je 32 moških.

Seminar v Št. Vidu

Izobraževalna komisija občinskega sindikalnega sveta v Št. Vidu je priredila te dni tridnevni gospodarsko-politični seminar v Št. Vidu, na katerem so predavali naši znani javni delavci. Obdelali so resolucijo kongresa delavskih svetov, razpravljali pa so tudi o naši zunanji politiki, VII. kongresu ZKJ, delavškem samoupravljanju ter o vlogi in delu sindikatov. Seminarja se je udeležilo 30 slušateljev.

Pri gradnji vodovoda

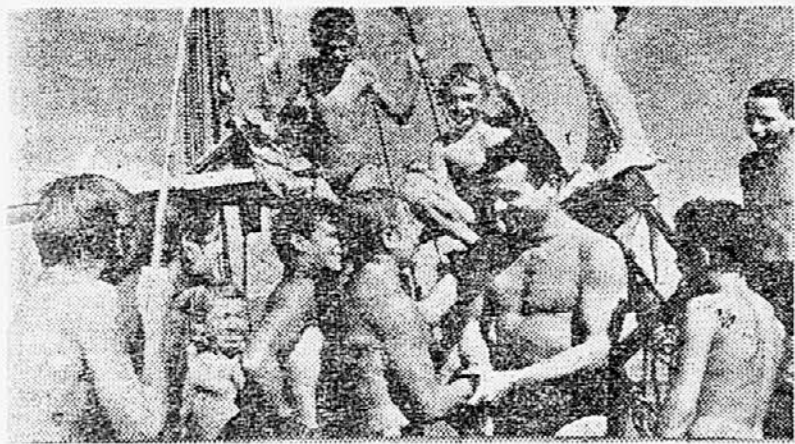
VPLIV DISTRIBUCIJE

NA KVALITETO IN PROIZVODNJO FILMOV

Možno je, da je vsak drugi Ostalih 60 odstotkov pa ostane kinobiskovalec že enkrat slišal o tem, da film, ki si ga namerava ogledati, tudi »distributira«. Če je o besedi »distribucija« ne-koliko razmišljal, je verjetno

KANDIDAT ZA PULJSKO NAGRADO

Pred nedavnimi je bila v Sarajevu premiera novega igranega filma sarajevskega podjetja »Bosna film« »CRNI BISERI«. Ta film režiserja Tome Janića bo v Pulju prav gotovo posegel v borbo za najvišja priznanja. Film so posneli po solidnem sce-

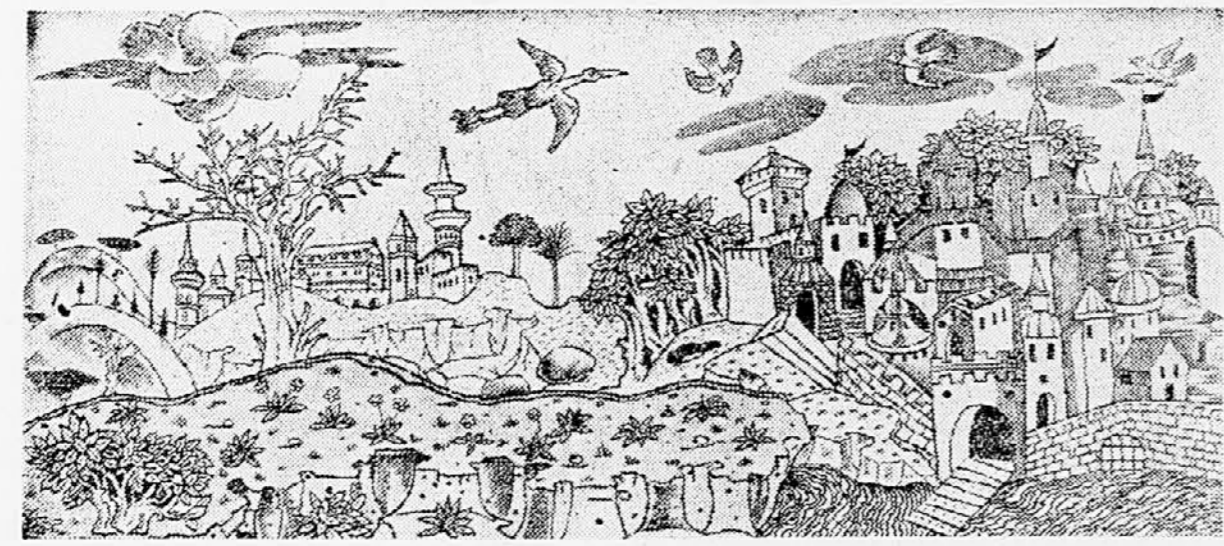
narju Juga Grizelja, ki si je izbral za temo življenje brezpri-zornih otrok s posoto, vzbuditi skrb za njihovo prevzgojo in film omogočiti normalno življenje. Vendar se film izogiba dogmatiki in shemi, ni pedagoško pust in poučen. K učinkovitosti in prepričljivosti filma je veliko pripomogla odlična igra Severina Bječića, Mihajla Vitorevića, Milana Ajvaza in igralcev — otrok, ki so v resnici gojenci Doma za vzgojo zapuščenih otrok.

pršel do zaključka, da je to ne-ke vrste prodaja s povrnitvijo. Če pa si je hotel stvar podrobneje preučiti, se mu je bržkone zadel naenkrat preveč zamotana in nezanimiva in zato verjetno ni več razmišljal o njej.

V resnici pa je vsa stvar veliko bolj enostavna, vsaj v nje-si osnovni ureditvi. Običajno se proces začne s tem, da producent posname film, tega pa po-tem prevzame distributer, ki pošlje svoje prodajalce k lastni-ku kinematografov. Če je film kinematografov oziroma upravnikom kinematografov všeč, si ga »iz-posodi«, kar se pravi: z distri-buterjem sklenejo pogodbo, po kateri morajo film predvajati v določenem terminu, nato pa mo-rajo odvesti, toliko in toliko od-stotkov od brutoprometa distri-buterjem. To vsoto imenujemo najemnina in se giblje pri nas v različnih mestih pri premiernih filmih od 35 do 40%, na zapadu pa je nekoliko višja in se giblje med 43 in 45% brutoprometa.

Eden od manj uglednih spoinov na letošnji festival v Cannesu: Romy Schneider v vlogi Sissi, ki jo je že tretjič odigrala brez velikih umetniških uspehov.

Poleg čeških ustvarjalnih filmov se v svetu čedalje bolj uveljavljajo tudi češke animirane risanke. Nov uspeh v tej zvrsti so Čehi dosegli tudi na letošnjem filmskem festivalu v Cannesu. Žirija sa dokumentarne filme je nagradila njihovo veselo risanko »Kako se je človek učil letati«. — Prisor iz tega filma je na naši sliki.

določene koncesije na račun umetniške strani filma, vse za večjo komercialnost. Producent se mora skoraj vedno vdati, zakaj distributer njegov film finansira, deloma ali pa celo v celoti, če pa to ne, pa zadostuje zgolj grožnja, da filma, ko bo gotov, ne bo hotel prevzeti noben distributer.

Gotovo ste že dostikrat brali v časopisih ali revijah, da je kakšen producent najvil svoj veliko obetajoči načrt, o katerem se je sprva veliko govorilo in pisalo, potem pa je kar naenkrat vse ušlo. V najboljšem primeru smo lahko potem šele čez čas brali pojasnilo, da producentu ni uspelo pridobiti za svoj načrt distributerja in se mu je moral zato odreči in ga opustiti. Kot vidimo torej, distri-bucija danes, zlasti v zahodnih državah zelo negativno vpliva ne toliko na samo filmsko proizvodnjo, kot predvsem na nastanek umetniško pomembnih filmskih stvaritev.

Kako pa je pri nas? Kakšen vpliv imajo naša distribucijska podjetja (šest jih je) na nastanek in vrednost domačih filmov? Z veseljem lahko ugotovimo, da takšnih negativnih pojavov vplivanja distribucije na domačo filmsko proizvodnjo, zlasti še na dejne in umetniške kvalitete, kot smo jih navedli prej, pri nas do danes ni bilo moč zaslediti in jih verjetno tudi nikdar ne bo mogoče ali pa vsaj ne v bližnji bodočnosti. To iz popolnoma enostavnega razloga: ker se noben jugoslovanski film v približno 1300 jugoslovanskih ki-

mata mora napraviti na ozemlju FLRJ okoli 30 do 40 milijonov din bruto prometa, od katerega dobi distributer kot najemnik povprečno okoli 30% (ostalo ostane kinematografom za davek, amortizacijo, stroške obra-tovanja in drugo). To zneso približno deset milijonov dinarjev, toliko kolikor je znašala odkup-nina filma. Vendar bi lahko vse domače filme, ki so napravili tako visok brutopromet, preštel na prste obeh rok. Do danes se lahko s tem pohvalijo samo fil-mi »Hanka«, »Ciganka« in »Ves-na«, z gotovostjo pa računajo da ga bodo dosegli še filmi »V soboto zvečer«, »Svojega telesa gospodar«, »Pop Cira in pop Spi-ra« in »Ne čakaj na maj«.

Ker torej naše domače tržišče glede na našo še razmeroma skromno razvito kinematografsko mrežo nikakor ne more pokr-iti niti polovice stroškov za nastanek domačega filma (producenti jih zato skušajo pokriti predvsem s prodajo svojih fil-mov v tujino, kar jim v zadnjem času lepo uspeva), je jasno, da tudi naši distributerji ne more-jo imeti tistega vpliva na proiz-voदनjo, kot ga imajo n. pr. za-hodni distributerji, ki ustvarjajo dobiček sebi in producentom. Mislimo o tem, da bi naši distri-buterji lahko kdaj v bližnji bu-dočnosti plačali za odkupnino filma njegove dejanske stroške nastanka in da bi na ta način lahko vplivali na proizvodnjo v isti negativni smeri, kot je dan-es praksa na Zahodu, pa je za naše razmere zaenkrat še ne-mogoče.

Ameriški film »Modri pajčolan«, ki ga te dni gledamo, je dobil pred leti enega izmed Oscarjev. Zrežiral ga je znani gledališki in filmski režiser evropskega porekla Curtis Bernhardt. Film je po njegovih besedah oddolžitev vsem tistim, ki posvetijo svoje življenje vzreji tujih otrok, in vsem tistim ženam, ki imajo materinsko srce zanje. Igralska zasedba v filmu je izvrstna, saj igra tudi Jane Wyman in Charles Laughton.

nematografih ne more izplačati, ker imajo naši filmski trgovci z distribucijo domačih filmov prej izgubo kot pa korist. Zato je njihova glavna pozornost usmer-jena na distribucijo tujih fil-mov, distribucija domačih fil-mov pa je le vir njihove pomo-či domači filmski proizvodnji. Sicer pa si bomo o stvari naj-prej na jasnem, če posežemo po številkah.

Stroški za nastanek domačega filma znašajo danes povprečno okoli 50 milijonov dinarjev. To-liko seveda ne more plačati za odkup posameznega domačega filma nobeno naše distribucijsko podjetje. Trenutno se giblje od-kupnina za posamezen domač film okoli 10 milijonov dinar-jev. Tudi to je še zelo visoka vsota, ki gre ponovaj v izgubo distributerja zakaj če hoče film distributerju to vsoto povrniti,

»MACBETH« V JUGOSLAVIJI

Kot smo našim bralcem že po-ročali, je angleška družba Rank odpovedala produkcijo novega filma sira Laurencea Oliv-iera po Shakespearovi tragediji »Macbeth«. Ugledni angleški filmski umetnik je bil zato pri-siljen iskati novega producenta. Ob tem iskaniu se je odprla možnost, da posname svoj film v Jugoslaviji.

Za filmsko adaptacijo »Mac-betha« se zanima neodvisni ameriški producent Steve Sayer. Ameriški producent je Laurenceu Olivieru predlagal, naj film po-snamejo v Jugoslaviji zaradi iz-redno ugodnih filmskih pogo-jev. Steve Sayer se namreč že dogovarja z »Bosna filmom« za snemanje koproducijskega filma o ameriškem pilotu, ki so ga Nemci v drugi svetovni vojni se-letjeli nad Jugoslovanskim zemljem in je našel zavetje pri partizanih. Razgovori še niso končani, za nosilca glavnih vlog pa predvidevajo Richarda Wid-marka in Karla Maldena.

S predlogom za snemanje v Jugoslaviji je bil sir Laurence Olivier baše zadovoljen. V Ju-goslaviji bi posnel vse interiere in eksteriere z izjemo nekaterih pejsažev, ki jih na vsak način želijo posneti na Skotskem. Laurence Olivier se strinja tudi s tem, da bi Jugoslavija sodelova-la pri snemanju tega filma s tehničnim osebjem in opremo. Možno pa je tudi, da bi Jugoslo-vanci odigrali v filmu nekaj manjših vlog. Naslovno vlogo bi igral Laurence Olivier, ki bi film tudi režiral, vlogo lady Macbeth pa bi igrala Vivian Leigh.

Dve izredni igralki Eva Dahlbeck in Bibi Anderson, ki sta odlično zaigrali v Bergmanovem filmu »Na pragu življenja«.

OBISK PRISNEMALNI EKIPI »MISS STONE«

Konec januarja so začeli ma-kedonski filmski delavci sne-mati naš prvi barvni film v ci-nemascopeju po scenariju knji-ževnika Djordža Abadžićeva in filmskega delavca Trajka Popo-va. Delo ob filmu »Miss Stone« lepo napreduje. V ekipi, ki šteje okrog 250 ljudi, so tudi prvaki Skopskega narodnega gledališča Ilija Džuvalekovski, Ilija Milčič, Petre Prličko, Dimitar Costarov, Risto Stefanovski, Darko Da-mevski in drugi. Seveda je med njimi tudi Olga Spiridonović, ki igra v tem filmu naslovno vlo-go.

Veliko kadrov so že posneli v Skopju v bližnji vasi Dračevu, v okolici Mavrovskega jezera ter v Bigorskem samostanu v kanjonu Radike. Razen ob Mav-rovskem jezeru, kjer je film-skim delavcem nagajalo vreme, so snemanja potekala po določe-nem redu. Zato upajo, da bo film pravočas o narejen in da ga bodo lahko poslali na festi-val v Pulj.

Sedaj snemajo zadnje prizore filma v globelih Galicijs in v vaseh okrog Ohridskega jezera. Sodelujejo tudi edice JLA v vlogi turške vojske.

Filmski delavci stanujejo v letovišču Sv. Stefan. Vnesli so veliko živahnost v kraj, ki je izven turistične sezone tako mi-ren. Vreme je izredno lepo.

Zanimivo je, s kakšnim zani-manjem spremljajo borci JLA, ki sodelujejo pri snemanju, po-tek snemanja filma in njegovo zgodbo. O tem mi je pripovedo-val tudi Ilija Džuvalekovski. Na prošnjo nekoga oficirja je mladim vojakom predaval o zgodovinskih dogodkih, ki so nudili snov scenariju. Predavanje se je spremenilo v prijeten in po-utehen razgovor.

Delo pri snemanju je zelo na-porno, zato so toliko prijetnejše ure oddiha. Najbolj neučakani sodelavci so se že začeli kopati v jezeru, drugi pa se razvedrijo

s sprehodi do ribiške vasice Pe-kšan, kjer so se ohranili stari ribiški običaji. Seveda so tudi filmski delavci postali navdu-seni ribiči.

Od Ohridskega jezera se bo ekipa preselila še v Ohrid, Bi-rtolj, Prilep in končno na sne-manje zadnjih kadrov v Beo-grad. D. Muratovski

MODRI PAJČOLAN

Se nam je v spominu gluhtonema Belinda, ki se bori za svojega otroka; nepozabno jo je odigrala velika umetnica Jane Wyman. Najbrž nas je pot prav zaradi te kreacije pripeljala v dvorano, kjer zdaj vrtijo film »Modri pajčolan«.

Nismo razočarani. Kreativna moč Jane Wyman je tudi v tem filmu njena največja dragocenost. Kakšna je njena igra? Taka, kot ona sama: izraža bogastvo poduhovitosti, svetlobo pristnosti, zamamnost miline. In kakšna je vloga? Napisana zanjo: razpon dveh desetletij življenja, od ne-govalke Luisa z vsemi sončnimi vzgibi materinstva žrtvuje za tuje otroke, zahteva veliko oblikovalko.

Zivljenjska tragika žene, ki skriva za modrim pajčolanom negovalke razkošno bogastvo srca, je spodbudila scenarista, da je fabulo motivno razširil in jo napisal za-radi globoke socialne in moralne resnice: v razdajanju za druga življenja je skrila največja smiselnost bivanja. Kdor zna čuveti za druge, kot je zanje živila Luisa, ne pozna sebičnosti. In ali ni sebičnost za-četek vsega zla? Vendar film niti enkrat ne zdrsne v melodramo, nikoli v patos. Luisa sprejme nase vso grenko neuhvalež-nost življenja in vso osamelost in jo pre-naša samo zaradi bogastva ljubezni, ki jo skriva v sebi. Njeno srce živi od utripanja drobnih otroških src majhnih varovancev.

Film je pomemben zaradi premočrne gradnje. Čeprav je sestavljen iz mnogih epizod (v prvi je odlično zaigral Charles Laughton), ostaja v gledalčevih očeh skle-njena celota.

Režiser Curtis Bernhardt je opravil priznanje, ki so mu ga namenili prijatelji: samorasel je, analitik in poet hkrati.

TO SE IMENUJE ZORA

Po Fellinijevi »Cesti« in njegovih »Ca-birijinih nočeh« je postala filmskim lu-dem po svetu toliko očitnejša magična moč življenjske pristnosti, ki jo lahko invencija resnične umetnika-ustvarjalca privede do neslutnih obzorij. Fellinijeva »si-hološka nadgradnja«, s prizvokom zrele po-tičnosti in vrnitve usakdanosti, je zamikala druge scenariste in režiserje. Zato menijo nekateri, da je tudi francoski film »To se imenuje zora« reven tourstni poskus. Ze uradni podatki, ki nam povedo, da je film režiral Luis Bunuel, fabulo pa oblikoval Emmanuel Robles, nakazujejo drugačno izhodišče: oba sta znana po svojem brutal-nem realizmu, ki ga spodbudno hranita s surrealističnimi izraznimi sredstvi. Zato je tudi film »To se imenuje zora« za-vezavane oči pamčno nasičen in stopnjevan do nesprejemljivih skrajnosti, ki vse proti-pole humanisti zmeljejo v zaničevani praš.

Scenaristova in režiserjeva zamisel sta dobili v filmu tako podoba: spoznali naj bi vsakdanjost Ajacina na Korziki, kjer so dovolj hrupna nasprotja med bogastvom in bedo in oficialnimi pravicami delodajal-cev ter tistimi, ki si jih izbojuje pravica obstoja. V tako okolje je kot zdravnik prišel mladi francoski intelektualce. Ob njem živi razvajena, anemična žena iz aristokratske družine. Njuna čustva so v resnici globoko nasprotja varljivemu o-vedu razumevanja; navezovanje je užniva vsaka ljubezen, ki ne pozna dejanj in žrtvovanja. Zdravnik najde med prepro-stimi, revnimi domačini svoje pravo me-sto. Spozna tudi življenjsko tovarišico, ki jo zares ljubi.

Takšen je prvi del tisti, ki naj bi ustrezal moderni poanti usakdanosti. Re-žiser pa je šel dlje: ljubezenski motiv je razpletel varljivo prizidano, z vstavitki, ki nimajo s tako imenovano psihološko nadgradnjo nobene zveze in so mestoma neokusni. Rešujeta jih Marchalova pre-pričljiva igra in lepota Lucie Bose (ki sicer zelo malo govori in je tako še bolj zago-netno privlačna) Ta namera je ustvarjal-cem uspela... Da bo vsem ustreženo (in zaradi stila), se film zapletlja še s »trimi-namitimi atributi«.

Gledalci so prve hiše zadovoljni: konč-no je že tako, da v kinu kar vsi dobri ljudem privoščimo dobro. Pozneje pride za njimi slabši priokus filma: preveč je bilo vsega, premalo prečiščenih vrednot prave umetnosti. Konglomerati nezbrusenih idej, čeprav triumfalno humanih, ki so se reali-zirale s paniko motivov in si prilastile nad vsem, kar se jim zoperstavlja, nasilno nra-vice sodbe, nas res ne more spomniti na Fellinija, ki kot »trinitati« v filmu ustvarjal-cev, da bi se mu približali. To sta dva svetova, dva stila brez stičnih točk.

U
R
I
D
B
O
V
A
M
H
A
Z
E
J
O

KAJ BOMO DELALI na vrtu?

Letos nas spremlja kar neugodno vreme. Zgodaj spomladi je bilo dolgo hladno, sedaj je pa že nastopila polletna vročina.

Ce naše vrtove pridno zalivimo in če smo pravočasno sejali, že lahko pobiramo prve prideleke. Nabiramo solato berivko, špinačo in meseceno redkvice. Zimska solata, sajena jeseni, nam bo že napravila glavice, za njo pa se bodo vrstile ostale glavate solate.

Iz gredic setvenic presajamo na grede sadike solate, zelene, pora, zgodnjih karfiol, kole-rabic, ohrovtu in zelja. Proti koncu meseca že sadimo na stalno mesto sadike kasnih kapusnic. V drugi polovici maja bomo posadili na vrt sadike paradižnika in paprike. Presajamo le zdrave in krepke rastline. Vse sadike sadimo v zemljo do kalnih listov. Paradižnik sadimo globlje. Če so sadike paradižnika velike, je dobro, da jih zlasti v težji zemlji položimo v jamico vodoravno in jih potem pazljivo naravnamo. S tem povečamo koreninski sistem ter damo rastlinam večjo možnost za sprejemanje hrane. Ne posadimo rastline pre-gosto, da bodo imele dovolj zraka, svetlobe in hrane.

Na grede setvenico bomo sejal rumeno endivijo za poletno rabo, sejamo lahko tudi še por. Na mestu, kjer že raste špinača ali motovilec, sejmo radič. Sadimo še grah, nizki fižol in fižol preldar. Na prosto sadimo tudi kumare in buče. Kumaram in bučam damo v jamico hlevski gnoj ali kompost.

Redno plevemo in okopavamo. S pletivjo ne uničimo samo plevel, ampak pospešujemo tudi rast. Zlasti dež in pa tudi zalivanje močno zbijajo zemljo ter je prilo-ročljivo pogosto rahlanje. Ce rahlanjemo z rahljaci »Krt orod-ja«, ki ga imamo sedaj namesto bivšega zelo znanega Wolfovega vrtnega orodja. Pregoste setve na prostem in v gredah redčimo.

V suši zalivamo s postano vodo zjutraj in tudi zvečer. V dežu zalivamo slabo rasto-če rastline z zelo razredčeno gnojnico, ki ji dodamo tudi še malo superfosfata in kali-jeve soli. Lahko napravimo tudi tekoče umetno gnojilo. Na deset litrov vode dodajmo 3-4 dkg (dve žlici) nitromon-kala ali čilkega solitra. S to raztopino zalijmo zaostale rastline dvakrat ali trikrat v času rasti. Vsaki rastlini pa lahko tudi potrosimo v obliki kolobarja malo žličko nitro-monkala ali čilkega solitra. Ne sipajmo gnojila po listih, niti ne tik ob stebelcu.

Visoke vrste graha osipamo in obtaknemo z natiči. Po-stavljamo količke paradižni-kom in visokemu fižolu.

Peclice rabarbare uporab-ljamo v maju in juniju. V ju-niju prenehamo s trganjem, rabarbaro pa pognojimo z du-šičnimi gnojili, da si rastlina opomore in zbere moči za na-slednje leto. Vse cvetne po-ganjke sproti odstranjujemo.

Beluše režimo, previdno, da ne poškodujemo mnogih než-nih poganjkov, zemljo pre-vidno odstranimo ter šele na-to odrežimo brste. Z reza-njem belušev prenehamo o kresu. Takrat gredo z beluši pognojimo s kompostom ali hlevskim gnojem ter kalijevi-mi gnojili.

Pripravimo zaščitna sred-stva za škropljenje paradiž-nika. Paradižnike škropimo z Dithanom, 3 dkg na liter vode ali pa z 1% bakrenim apnom. Razne uši in bolhače na ka-pusnicah in drugih vrtninah uničujemo z DDT prašili.

Ing. M. A.

Letos ne nosimo več dvodelnih kopalnih oblek. Tule je iz rožastega blaga, primernejša zavitekse postave

Zelo lepa a preprosta obleka iz svile ali podobnega materiala. Primerna je za svečaneje priložnosti.

Ključavnica in ključ

Cprav stanovanje odpra-mo dnevno nešetokrat, nikdar ne pomislimo, da sta ključav-nica in ključ našega stano-vanja predmet, ki nam varu-jeta stanovanje, zato bi morali tudi temu posvečati ne-kaj pozornosti. Navadno se ozremo na ključko šele takrat, ko škriplje, nalijemo vanjo nekaj kapljic olja in nič dru-gega.

Tudi ključavnica in njeni deli se sčasoma izrabijo. Po-kvarijo pa se tudi takrat, če prehitro zapiramo ali če se otroci obešajo na ključko. Ključavnica se največkrat pokvari tako, da izpade kak-šen delček iz njenega ležišča, kar povzroči, da vrata težje ali pa sploh ne moremo več odklepati in zaklepati.

Patentne ključavnice s plo-ščatim, na eni strani nazob-čanim ključem se hitro po-kvarijo, če ključ pri odkle-panju premašo potisnemo v ključavnico. Kadar opazimo, da se težko odklepa, nikar ne poskušajmo s silo, ker se s tem še bolj pokvari in konč-no se zlomi ključ. Popravila na ključavnici zaupajmo le ključavničarju, ki ima za to orodje in prakso. Če se nam zlomi ključ, lahko odvijemo ključavnico, vendar moramo pri tem paziti, da se nam ne iztakne kakšen izmed delčkov na ključavnici.

Ključavnico in ključ mora-močasih namazati. To naj-bolje napravimo s strojnim oljem, ki ga previdno naka-pamo v ključavnico in njene dele. Nato ključko pritiskamo, da se olje porazdeli po vseh delčkih.

Cesen, ki ga potrebujemo za solato ne režimo, temveč ga raje zmečkajmo in takoj pomešajmo s solato.

Mleko vedno zlijmo v posodo, ki smo jo prej poplaknili z vodo in katero vedno uporabljamo le za mleko. Tudi ga ne smemo pre-hitro zavreti, sicer se nam lahko priseneži.

Kvas nam hitreje vžide, če mu dodamo nekaj kapljic mlečne vo-de in kavno žlico sladkorja.

Meske hlače bodo mnogo bolj tpežne, če bo krojač prišil nanje na kolenih in na sedalu kos svile. Ta bo tudi preprečevala, da se ne bodo tako kmalu v tkanini po-znala »kolena«.

V gospodinjstvu delajmo čim več sede!

Dom priklepa gospodinj- nase s svojimi zahtevami, sodobno življenje pa jo vabi medse in ji daje možnost sodelovanja na vseh področjih družbenega živ-ljenja. Da se bo žena občela tesnih vez, ki jo priklepajo na

ne pripomočke, ki ji delo olaj-šajo, poznati mora posamezna gospodinjka dela in potem jih je šele lahko načrtno izvajala. Predvsem morajo zaposlene žene misliti na to, kako drago-cena je njihova energija in zato

močjo? Ugotovljeno je, da se najmanj energije porabi pri se-dečem delu, največ pa pri če-penju, (zato ne bomo ribale če-pel) in pri globokem sklanjanju. Zato bomo čim več dela v go-spodinjstvu opravile sede! Mar-sikatera žena je še prepričana, da n. pr. laže in hitreje lika stoji. Toda to se ji samo dozde-va, ker je tako navajena. Ne-štetno je v gospodinjstvu opravil, ki jih lahko opravimo sede. Ine-ti moramo samo primeren stol in pravilno visoko delovno mi-zo pred seboj. Sedimo lahko, kadar brišemo posodo, posprav-ljamo sedale, likamo in zlagamo posilo in celo pri pranju n. pr. nogavic, rokavic itd. V kuhinji, kakor tudi pri ostalem gospodinskem delu je zelo upo-raben vrtljiv stolček z naslonja-lom. Na njem lahko sedimo pri različni visokih mizah. Sodob-na kuhinjska oprema nam pa tudi omogoča, da delamo večino del sede, celo testo lahko gnete-mo na premični deski in tudi, ko režemo rezance lahko udob-no sedimo. Kadar pa v kuhinji pripravljamo zelenjavo, lupimo krompir, takrat pa posebno lahko naše noge počivajo, saj jih itak preveč mučimo, ko te-kamo sem in tja, večkrat tudi zaradi naše pozabljivosti.

Za na morje si ukrojimo takole obleko

gospodinjstvo, išče napredno go-spodinjstvo vedno novih sred-tev, s katerimi bi se gospodinj-sko delo poenostavilo, skrajšalo in bi obenem ustrezalo vsem hi-glenskim zahtevam. Vsaka na-predna žena pa mora zasledo-vati razvoj gospodinjstva, upo-rablja naj po svojih denarnih možnostih in po potrebi tehnič-

je nujno, da z njo varčujejo. Utrujene se vračajo domov iz službe, kjer jih čakajo nove dolžnosti. Če imajo žene, doma vgojene ljudi, ki jim pomagajo in če si znajo delo pravilno raz-porediti in pravilno opraviti, jim postane delo doma celo raz-vedrilo. Kako bomo varčevale s svoj-

Vkuhavanje v patentne kozarce

Za našo zimsko zalogo lahko sadje in povrtnino sušimo ali pa konzerviramo v navadnih, še najbolj pa v patentnih kozarcih. Slednji način je pravzaprav najbolj enostaven in zanesljiv, seveda, če se točno držimo navodil. Glavni pogoj za dober uspeh, je predvsem — snaga.

Izdatek za patentni kozarec se prav gotovo v kratkem izplača, ker pri vkuhavanju v takih ko-zarcih, se poraba sladkorja ravna po okusu gospodinje, do-čim je pri uporabi navadnih kozarcev za vlaganje potrebno dodajati več sladkorja, da obva-rujemo sadje pred kvarjenjem. Okusu posameznika pa taki osladni kompoti tudi ne ugejajo.

Enako je pri konzerviranju povr-tnine, kjer se poraba soli in sladkorja in ostalih dodatkov ravna po okusu. S konzervira-njem v patentnih kozarcih pre-prečimo kvarjenje in uničimo vse škodljive klice, saj z nepro-dušnim pokrovom preprečimo dostop zraka v kozarce.

Ce kuhamo sadje v navadnem loncu je dobro, da podložimo pod in med kozarce lesno volno ali pa čisto krpo. V kolikor pa imamo lonec, ki je nalašč za ta-ko vkuhavanje, ima pa že vložo-no posebno stojalo s podlogo.

Kakor že zgoraj omenjeno ima glavno vlogo pri vlaganju — snaga. Kozarci, gumijevi obročki, pokrovi, kakor tudi lonec morajo biti čisti, to je dobro umiti. Poškodovani, okrušeni kozarci in pokrovi niso za rabo. Če so gumijevi obročki stari in

krhki, jih ne uporabljajmo, ku-pimo si nove, sicer bo ves trud in strošek zaman. Za vlaganje odberimo le sveže ter zdravo sadje in zelenjavo. Nagaito in razpokano odberimo, ker bi se nam sicer lahko ma-ščevalo. Oprano, čisto in odcejeno sadje in zelenjavo vlagamo tesno v kozarce, prerahlo vloženo sadje se rado dvigne pri vkuhavanju nad tekočino. V tem primeru spremeni nepokrito sadje barvo, pa tudi okus kom-pota.

JEDILNIKI

KOSILO: Krompirjeva juha z grahom, cvrti krompir, solata bi-skvitna torta, krompirjeva juha. Krompir zreži na kocke in ku-haj do mehkega. Medtem pa stre-si v juho pest izluščene graha, da se doobra skuha. Ko je vse mehko, napravi blede prežganje in ga razredči z mrzlo vodo. Pu-sti, da se juha pokuha in zgosti. Ko deneš na mizo, potresi juho z naravnanimi drobnjakom, če je juha predečka, dodaj še pest riža in pokuhaj.

Krompir zrežeš na podolgovate kocke in ga cvrti na vročem olju. Osoli preden postaviš na mizo. Torta V tem času, ko so jajca ceniša, ni to tako draga slaščica. Ta-kole jo napravimo: 3 cela jajca stepamo nad soparo s sladkorjem, da se vse skupaj dobro zgosti. Nato dodamo 3 žlice moka in pe-cilni prašek. Nato vse skupaj pre-mesamo in stresemo v tortni mo-del. Pokrito pečemo, da se torta ne sesede, ko je ohlajena, jo dva-krat prerežemo in namažemo z madovom.

Surovo maslo in sladkorno mo-ko mešamo tako dolgo, da se do-bro speni in naraste. Nato s tem

Kozarcev tudi ne smemo pre-več napolniti. Pustimo prostora za približno 4 cm. Če so kozarci prepolni, se kaj rado zgodi, da izhlapavajoči zrak potisne neko-liko tekočine iz kozarcev med gumijasti obroček in pokrov. Važno je tudi, da zapiramo kozarce s čistimi in suhimi gu-mijevimi obročki in pokrovi. Pokrove pritrdimo še z vzmetjo. Sadje zalivamo vedno s slad-korno raztopino, ki mora biti prekuhana in očiščena, to se pravi, da pobiramo z raztopine

JEDILNIKI

namažemo torto v sredini in če še imamo, tudi po vrhu. Sicer pa namažemo z marmelado. **VEČERJA:** Kislo mleko, ržen kruh s surovim maslom. **KOSILO:** Rizibizil, mesečne red-kvice v solati z jajci. Mesečne redkvice operemo in z olupkom vred zrežemo. Solimo in pustimo stati dve uri. Nato za-belimo z oljem in kisom. Solato zboljšamo, če ji dodamo nekaj na-koške zrezanih trdo kuhanih jajc.

VEČERJA: Ocvrte žemlje, češ-njey kompot. Žemlje napravimo takole. Pre-režemo jih in namažemo s suro-vim maslom, nato pa obložimo s sunko, koščkom prekajene svini-ne ali kakšne druge salame. Nato žemljo namočimo v mleko, jo ož-nemo, pomočimo v razpeteno jajce in pečemo na vročem maslu. S kompotom se izvstimo prilježe posebno otroškim železkom.

umazano peno, ki se je nabrala pri prekuhanju na ne prehudem ognju. Količina sladkorja je od-visna od tega, kakšno sadje vkuhavamo; sladko sadje potre-buje približno 10-30 dkg slad-korja na liter vode, dočim bolj kisle vrste potrebujejo nekaj dl. En liter take raztopine za-dostuje za približno 3 politrskih kozarcev.

Čas steriliziranja sadja je povsem različen za razne vrste sadja in zelenjave. Za mehkejše vrste sadja je ta krajši, kot za trdo sadje. Pri zelenjavi, zlasti pri stročnicah, kakor grahu in fižolu je potrebno po 3-4 dni ponovno prekuhanje, za kar pa se rabi le polovico časa, ki je potreben za prvo vkuhavanje. Vsi recepti, ki so navedeni v raznih kuharskih knjigah in re-čivljah, pa imajo tudi točno na-vedeno, koliko časa je potrebno kuhati posamezne vrste sadja in pa tudi koliko sladkorja je pri-poročljivo dodajati.

Kozarce vzamemo po kuhanju iz vode šele potem, ko so po-polnoma ohlajeni. Zbršimo jih in hranimo na hladnem in su-hem prostoru. Vendar moramo kdaj pa kdaj pregledati vse zalogo, če pokrovi dobro drže.

Za vkuhavanje so najprimer-nejši 1/2 do 1 litrski kozarci, ker vsebino enega kozarca porabimo naenkrat.

Zdravnik svetuje

ZASKRBLJENA MARI: Vaša šestletna hčerka je telesa in du-ševno dobro razvita, tudi ni vse do sedaj prebolela kakih hujših bolezni. Zadnja dva meseca pa opazite pri njej razne motnje. Od časa do časa se kar na slepo za-gleda, oči obrne navzgor in se pri tem zdj kakor da je omotična in dočela odsotna, tudi ne reagira na klic. Čez pol minute se zave, a je videti, kakor da se je prebudila in zopet je živahna in vesela ka-kor prej. To se dogaja včasih tudi po dvakrat na dan včasih pa tudi po cele dneve ne. Ziti se vam pa, da opazite ta pojav pri otroku česte, kadar je utrujen in zaspan. Vprašujete kam naj se obrnete za pomoč.

Te pojave srečujemo pri različ-nih obolenjih oziroma motnjah. Pri malem božjastnem napadu, s tuljko petit mal, je značilna krat-kotrajna odsotnost, ko se bolnik zazre in je trenutno izven zavest-nega duševnega delovanja.

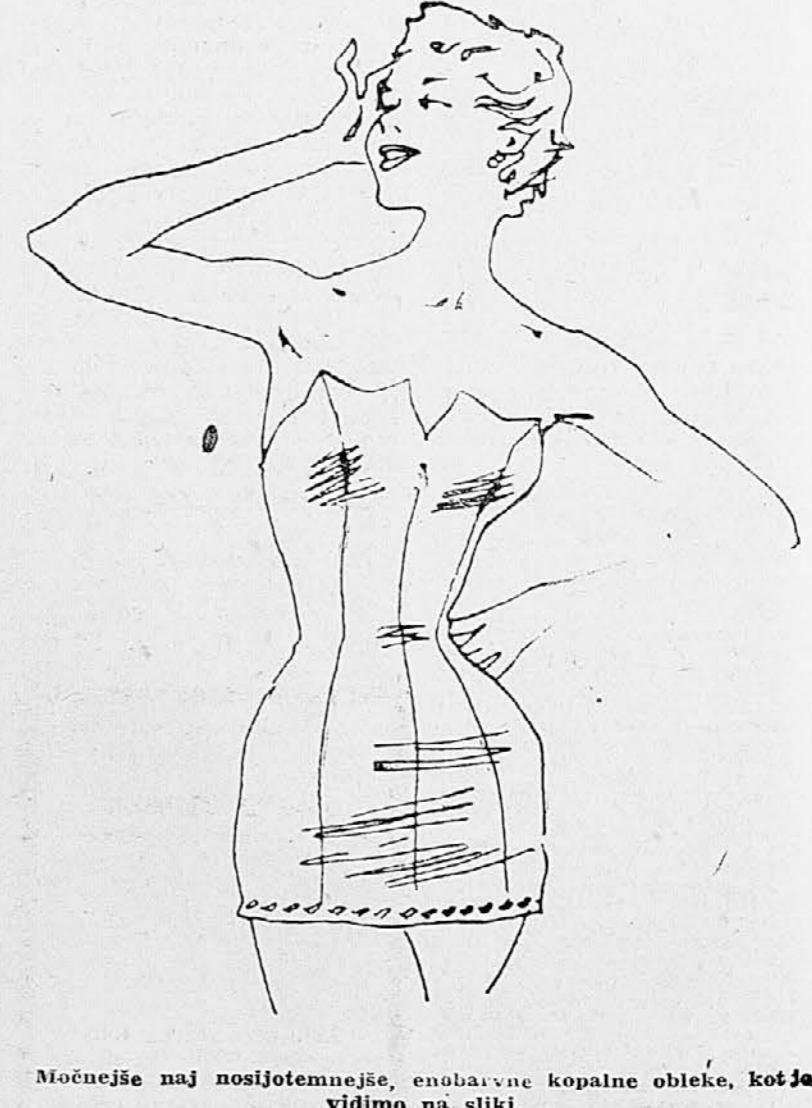
Podobni pojavi so lahko tudi znak prave epilepsije, nadalje so lahko posledica raznih biokemi-čnih motenj v organizmu s prema-jo sladkorja oziroma kalcija v krvi. So pa lahko posledica duševno živčnih motenj kot znak konst-ituionalne, prirojene živčne slabo-si, kjer poleg drugih duševnih motenj srečujemo še krče in drin-tenje raznih mišic, posebno mi-šic v očesu in vekah. Za ugotovitev pravega vzroka je potrebno več specialnih pregle-

dov, kot so pregled krvi in pa ugotovitev kalcija v krvi, elektro-grafski možganov itd.

Priporočam vam, da se z vod-stvom otroške klinike dogovorite za sprejem otroka, kjer bodo iz-vršili vse potrebne preglede in vam dali tudi vsa potrebna zaved-va navodila.

F. P., LJUBLJANA: Stari ste 19 let in skoraj leto dni že se vam po obrazu izpuščajo mozoljci. Priporočam vam, da iz hrane po-možnosti opustite svinjsko mast in meso, čvrste omake in začim-be. Jajte predvsem le črn kruh. Tudi pazite na redno odvajanje.

Svetujem vam, da vsako jutro telovadite četrt ur. Nato se po obrazu in do pasu umivajte dve minuti s toplo vodo, zatem pa dve do tri minute z mizlo. Zvečer si za nekaj minut oblo-žite obraz s krpami, namočenimi v toplo vodo. Z milom si obraza nikar ne umivajte. Tudi nikar ne suskajte mozoljcev in ne dražite kože z različnimi mazili. Če ste drugače slahotni morda celo sla-dokrvni, uživajte tablete železa (Ferrum sulfuricum a 0,2) in sicer po dve tableti dnevno. Obraz si pa lahko tu in tam po vročih obkladkih namažete z 1%-nim precipitatnim mazilom.

Močnejše naj nosijotemnejše, enobarvne kopalne obleke, kot ja vidimo na sliki.

Streličci na vseh straneh

Nočnega streljanja v soboto v posebnosti rojstnega dne maršala Tita... Strelci na vseh straneh... Dan mladosti...

Za večeršnjim praznikom se v Ljubljani pomerile okrajne mladinske ekipe vojaške puške... KOLESARSKA DIRKA PO AVSTRIJI... Levavič čisto spredaj...

V drugo etapi mednarodne kolesarske dirke po Dolnji Avstriji je zmagal avstrijski kolesar Postl... VMEKAJ VPSTAVI... V Zagrebu je bil v soboto mednarodni kolesarski praznik...

Na današnji dan leta 1942 so Italijanci v Sibeniku... KOLEDAR... Ponedeljek, 26. maja: Dragica... OPERA... Ponedeljek, 26. maja: zaprti...

Zdravstveni dom Ljubljana-Center... Zdravstveni dom Siska... Zdravstveni dom Siska... Zdravstveni dom Siska...

Občinski odbor Zdravstvene reševalne službe... GLEDALIŠČA... DRAMA... Ponedeljek, 26. maja ob 20: Müller...

Občinski odbor Zdravstvene reševalne službe... GLEDALIŠČA... DRAMA... Ponedeljek, 26. maja ob 20: Müller...

Občinski odbor Zdravstvene reševalne službe... GLEDALIŠČA... DRAMA... Ponedeljek, 26. maja ob 20: Müller...

Občinski odbor Zdravstvene reševalne službe... GLEDALIŠČA... DRAMA... Ponedeljek, 26. maja ob 20: Müller...

KONCERTI

Simfonični koncert Orkestra Radio Ljubljana... Simfonični koncert v okviru Studenškega festivala...

Simfonični koncert v okviru Studenškega festivala... Simfonični koncert v okviru Studenškega festivala...

PREDAVANJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Filozofska fakulteta v Ljubljani... Predavanja na Filozofski fakulteti...

Elektrotehniško društvo LRS vabi vse svoje članke... Najrazličnejše bolečine v ustih odstrani najnovejšo sredstvo PARAGIN T...

Najrazličnejše bolečine v ustih odstrani najnovejšo sredstvo PARAGIN T... ORIGINAL ULTRAGIN - Šport kremo dobiš v vseh parafarmacijah...

ORIGINAL ULTRAGIN - Šport kremo dobiš v vseh parafarmacijah... FLEX - dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za 200 točk...

MARIBOR

RADIO... 5.00-6.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana... 6.00-8.00 Domače vesti...

RADIO

SPORED ZA PONEDELJEK... 6.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni govor)... 8.00-9.00 Reklame...

ZAHVALA

Izskreno se zahvaljujemo vsem zdravnikom, zdravnicam in sestram Infekcijske klinike v Ljubljani... ZAHVALA... Zahvalno nam po dolgoletnem prizadevanju vrnilo našo drago hčerko in sestro...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

RAZPIS

RAZPIS... Občinska razpisna komisija Gorenja vas razpisuje delovna mesta: 1. Referenta za gospodarstvo...

KINO

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

UNION: ameriški film MODRI PAJCOLAN... KOMUNA: franc. film TO SE IMENUJE ZORA... SLOGA: amer. barvni western...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

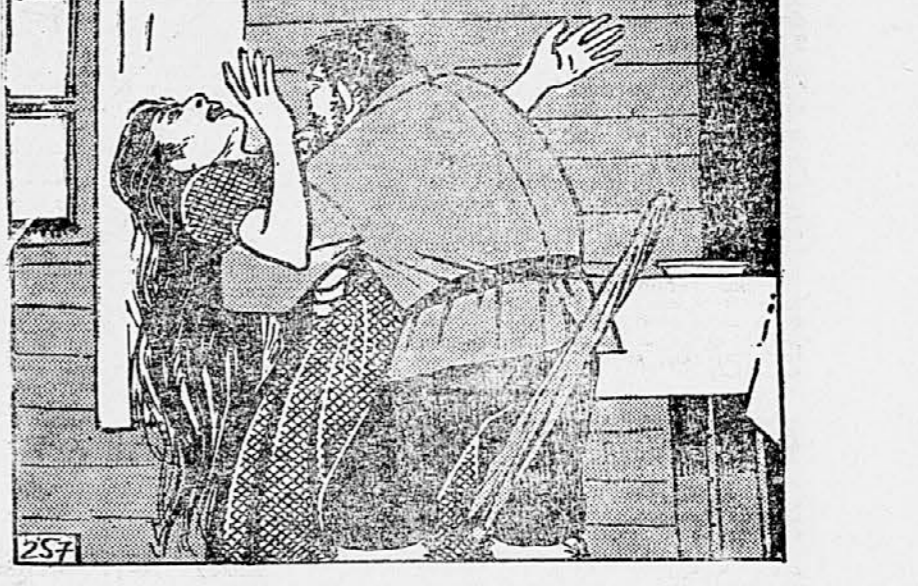
10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

10. oddelčne administratorko... 11. vodje sprejemne pisarne... 12. administratorka računovodstva...

J.O. CURWOOD BARETT RIŠE: MIKI MUSTER

256. McTaggartove roke so jo spel tako tesno stisnile, da ji je poleno padlo iz otrpele dlani. V obupnem strahu je pograbila prvi predmet, ki ga je dosegla. Bila je palica. Zbrala je vse moči in zamahnila. Zadelo je njegovo glavo. McTaggart je omahnil nazaj, toda njenih las ni izpuštil. Preden je še enkrat udarila, se je zvrnil.

257. Potegnil jo je k sebi s tolikšno surovo silo, da je zakričala od strahu in vrgla palico na tla. Sedaj mu ni mogla pobegeti, ni mogla najti niti enega predmeta za obrambo. McTaggartove roke so jo dušile, stiskale so jo bolj kot skala, ki se je pomladi prevečala nanjo. Takrat je bilo strašno, toda še strašnejše ji je bilo sedaj.

258. McTaggart je čutil, da Nepešin odpor pod stiskom njegovih rok vedno bolj slabi. Še bolj divji je postal. Zmagoslavje je kriknil, ko mu je brez moči omahnila na rokah. Oči je imela le na pol odprte, komaj se je še zavajala. McTaggart se je zadovoljno, zlobno zasmejal. Takrat so se odprla vrata. Ozri se je in zagledal Pierraota.

Gradbeno podjetje TEHNIKA v Ljubljani... 1. GRADBENA DELOVODJA 2. GRADBENE TEHNIKE 3. OBRAČUNSKA USLUŽBENCE 4. HONORARNA USLUŽBENCA... VEČ ZIDARJEV in TESARJEV

Ne zametajte SMREKOV LUBJE kajli dobro posušeno zdravo blago vam bo »KOTEKS« oziroma Kmetijska zadruga dobro plačala.

PONOVEN OBRAČUN ZA CONSKE TOČKE MED BRANIKOM IN ODREDOM

Lahka zmaga boljših

ODRED JE ZA IZID 2:0 (1:0) DOBIL OBE TOČKI IN ZASEDEL V TABELI PETO MESTO PRED BRANIKOM (7)

LJUBLJANA, 25. maja. Zaradi usodnega gola z roko sta se najboljša slovenska tekmečca danes že drugi spoprijela v borbi za točke. Med ljubitelji okroglega usnja, so bila o izidu deljena mnenja predvsem za dvomi o tem, kdo bo imel to srečnejšo noč. Vendar je treba reči, da so bili v taboru Mariborčanov bolj ali manj prepričani o reprizi prve tekme, se pravi o zmagi gostov. Toda Odredova enajstoričnica je danes zaigrala vse drugače in lepše, tako da zmaga z dvema zadetkoma pravi pravzaprav vse preveliko pove, kaj se je vse dogajalo v Odredovi areni. Branik je lahko pravzaprav zadovoljen s tem porazom, kajti ob malo večji prizadevanosti bi bilo v njegovi mreži še dosti več golov.

Še dosti več zadetkov v zraku

Ze prve poteze so dale slutiti, da bo igra živahna, kajti Odred se je vse bolj umabil v dogodeke in si kmalu ustvaril precejšnjo terensko, alesi pa tehnično premoč z dobro obetajočimi strelji proti vratom. Gost je, razen v 4. minuti ko je moral Mozežič s skrajnimi naporci dvakrat prestrazati dobro odmerjena udarca, so se v glavnem sukali le v lasnem

DRUGI MLADINSKI FESTIVAL BRATSTAV IN ENOTNOSTI KONČAN

Zagrebčani prvi, Ljubljanečani drugi

Zagreb, 25. maja. S finalnimi nastopi v vseh panogah je bil danes v Zagrebu zaključen drugi mladinski festival Bratstva in enotnosti, ki so se ga udeležili mladinci in mladinke vseh glavnih mest ljudskih republik. V trodnevni tekmi so imeli največ uspeha Zagrebčani, ki so tako tudi osvojili prehodno nagrado CK Ljudske mladine Jugoslavije. Druga je bila Ljubljana pred Beogradom, Skopljem, Sarajevom in Titogradom.

PIONIRJI V DVOBOJU KOT ATLETI

Pred koncem tedna je bilo na Odredovem stadionu spet vse živo. Večkrat 60 pionirjev bežigrajske in ježečke osnovne šole se je pomerilo v dvoboju na atletski stezi. Za od vsega začetka se je videlo, da so Beograjski favoriti v tem spopadu. Najprej so se vsi poznali v tek na 50 m, nato pa poskusili še v skoku v višino.

Mednarodni šahovski festival

Partizan I prejel pokal predsednika Tita

V Vrnjački Banji so v soboto igrali III. in IV. kolo mednarodnega šahovskega festivala za ekipe.

Mednarodni šahovski festival

Zidni III. kola so bili: Slavija II : Partizan I 1:3, Partizan II : Milano 2:2, Graditelj : Slavija I 0:3,5, Jedinstvo I : Lokomotiva I (Sofija) 2:2, Zeleznikar I : Titograd 1,5-2,5, Zeneva : Spartak I 1,5-2,5, Kurijacki : Student 2,5-1,5, in Stuttgart : Mladost 2:2.

V IV. kolu so igrali: Partizan I : Partizan II 2,5-1,5, Slavija I : Milano 2:2, Titograd : Slavija II 2,5-1,5, Spartak : Jedinstvo I 2,5-1,5, Lokomotiva I : Zeleznikar I 1,5-2,5, Mladost : Graditelj 2:2, Zeneva : Kurijacki 1:3 in Student I : Stuttgart 1:4.

Včeraj dopoldne so odigrali V. kolo, v katerem je Partizan igral neodločeno z ekipo Milana 2:2. S tem remijem je

ATLETI V SLAVNOSTNEM SPOREDU

Na stadionu JLA so v slavnostnem sporedu ob dnevu mladosti mimo pionirjev, TVD Partizan, pilotov vojnega letalstva, študentov Visoke šole za telesno vzgojo, brigadirjev z avto ceste naraščaja letalske zveze in golencev vojne akademije nastopili tudi atleti. V teku na 110 m z ovirami je zmagal Longor (KJ) s časom 14,2, na 100 m za ženske pa je bila prva Sikovičeva (KJ) 12,4. V teku na 800 m je bil najhitrejši Čular (Dinamo) 1:52,8 pred Alimpijevem (Partizan). V štafeti 4 x 100 m je prvo mesto pripadlo Crveni Zvezdi.

DVE EKIPI LJUBLJANE V SARAJEVU

V prvi tekmi tradicionalnega košarkarskega turnirja za pokal mesta Sarajeva je moštvo Ljubljane v soboto premagalo domačo Bosno 66:62 (32:31). Domačini, zd so za zdaj na drugem mestu v republiški ligi, so se močno upirali zveznici iz Beograda zmaganje. Zeleznikar je dobil protivniči Ljubljani 29:16 (12:6).

Partizanski marš v Kurovcu

Mihalič spet najhitrejši

Kumrovec, 25. maja. V polčasovnem maršu v Kurovcu je bil Mihalič spet najhitrejši. Njegov rekord na 5 km je 16:40, na 10 km pa 33:40. V drugi tekmi je bil najhitrejši Vojtko, ki je na 5 km prečkal za 16:45, na 10 km pa za 34:00.

JUGOSLOVANSKA NOGOMETNA REPRIZANTENATA OPOTOVALA V ITALIJO

BLED, 25. maja. Davi ob 8. uri je odpotovala z Bleda jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki se je tukaj pripravljala za svetovno nogometno prvenstvo na Švedskem. Reprezentanca se je v avtobusu peljala do Ljubljane, od koder je nadaljevala pot z vlakom v Torino, kjer bo pojuriljšim odigrala zadnjo tekmo za trening pred odhodom na Švedsko z italijanskim klubom Juventusom.

LJUBLJANSKO PRIMORSKA LIGA

Gračičar : Triglav 3:2 (3:0)

Ljubljana, 25. maja. Z zmago nad krajanskim Triglavom so si domači gračičarji pripeljali dve preprotni točki, ki jim bosta verjetno pripomogli, da bodo tudi v prihodnje ostali v družbi najboljših slovenskih klubov.

Zvezna odbojarska liga

V soboto in nedeljo se je nadaljevala prvenstvo v zvezni moški in ženski odbojarski ligi. V Mariboru so odbojkarji Branika izgubili srečanje z zagrebško Mladostjo s 3:1 (15:13, 15:13, 15:13, 15:13). Poštar : Olympia 3:1 (15:13, 15:13, 15:13).

Postar : Ljubljana 3:0

Zenske ekipe so igrali: Crvena zvezda : Partizan 3:2 (18:16, 13:15, 13:15, 15:13), Lokomotiva : Mladost 3:2 (15:17, 15:13, 13:15, 15:11, 15:13), Poštar : Olympia 3:1 (15:13, 15:13, 15:13).

KOSARKARSKA TEKMA V ZADRU — Z ODMEVOM

Pred prvim melom - protest!

Zadar, 24. maja (Tanjug). V zaostali prvenstveni tekmi prvega kola zvezne košarkarske lige je domače moštvo Zadar premagalo ekipo državne prvaka — ljubljansko Olympio 84:83 (44:44). Največ košev za Zadar so dosegli: Djerdja 27, Čubrčić, Pavasović in Troškot po 15, za Olympio pa Škerjanc 29, Daneu 13 ter Kandus in Kristančić po 12. Tekmo sta sodila Brnetič iz Zagreba in Dlačić iz Zadra. — Pred tekmo je vodstvo Olympije vložilo pritožbo, ker drugi sodnik, ki je bil delegiran za to srečanje, ni dopotoval, na kar je tekmo po odločitvi delegata sodil nekli sodnik iz Zadra.

Partizanski marš v Kurovcu

Mihalič spet najhitrejši

Kumrovec, 25. maja. V polčasovnem maršu v Kurovcu je bil Mihalič spet najhitrejši. Njegov rekord na 5 km je 16:40, na 10 km pa 33:40. V drugi tekmi je bil najhitrejši Vojtko, ki je na 5 km prečkal za 16:45, na 10 km pa za 34:00.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca odpotovala v Italijo

BLED, 25. maja. Davi ob 8. uri je odpotovala z Bleda jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki se je tukaj pripravljala za svetovno nogometno prvenstvo na Švedskem. Reprezentanca se je v avtobusu peljala do Ljubljane, od koder je nadaljevala pot z vlakom v Torino, kjer bo pojuriljšim odigrala zadnjo tekmo za trening pred odhodom na Švedsko z italijanskim klubom Juventusom.

Ljubljanski primorska liga

Gračičar : Triglav 3:2 (3:0)

Ljubljana, 25. maja. Z zmago nad krajanskim Triglavom so si domači gračičarji pripeljali dve preprotni točki, ki jim bosta verjetno pripomogli, da bodo tudi v prihodnje ostali v družbi najboljših slovenskih klubov.

Zvezna odbojarska liga

V soboto in nedeljo se je nadaljevala prvenstvo v zvezni moški in ženski odbojarski ligi. V Mariboru so odbojkarji Branika izgubili srečanje z zagrebško Mladostjo s 3:1 (15:13, 15:13, 15:13, 15:13). Poštar : Olympia 3:1 (15:13, 15:13, 15:13).

Postar : Ljubljana 3:0

Zenske ekipe so igrali: Crvena zvezda : Partizan 3:2 (18:16, 13:15, 13:15, 15:13), Lokomotiva : Mladost 3:2 (15:17, 15:13, 13:15, 15:11, 15:13), Poštar : Olympia 3:1 (15:13, 15:13, 15:13).

Waterpolisti v Krškem

Dve zmagi nad Poljaki

Krško, 25. maja. V nadaljevanju priprav na letošnjo sezono so jugoslovanski waterpolisti v tuškajšnjem bazenu odigrali mednarodni tekmi z A in B reprezentanco Poljske. Naša ekipa je zmagala 6:1 (1:0), pri čemer so zabili gole Kačič in Ježić po 3 ter Rolč in Stančić po enega. V tekmi B ekipa so prvi tako zmagala Jugoslovanci z 12:0 (5:0). Najuspešnejši je bil Frankovič s sedmimi zadetki.

Waterpolisti v Krškem

Dve zmagi nad Poljaki

Krško, 25. maja. V nadaljevanju priprav na letošnjo sezono so jugoslovanski waterpolisti v tuškajšnjem bazenu odigrali mednarodni tekmi z A in B reprezentanco Poljske. Naša ekipa je zmagala 6:1 (1:0), pri čemer so zabili gole Kačič in Ježić po 3 ter Rolč in Stančić po enega. V tekmi B ekipa so prvi tako zmagala Jugoslovanci z 12:0 (5:0). Najuspešnejši je bil Frankovič s sedmimi zadetki.

V kratkem bomo začeli objavljati NOV ROMAN

Bruno Fischer „USNjeni Kovček“

svobojena Bela krajina je potrebovala gorivo. Ze od Italijanov v dveh letih močno oplenjeni gozdovi so z težavo oskrbovali vse vojaške kuhinje in peči v prenaseljenem Črnomlju in njegovi okolici. Še slabše pa so bile razmere v sicer skromni industriji, ki je potrebovala gorivo deloma neposredno za kovaške ognje, delavnice in podobno, najbolj pa za proizvajanje električne energije.

Elektriko pa je potreboval razen delavnice tudi še mesto samo za razsvetljavo, za kino in kulturne domove, za vojaške in civilne šole, za razne »Baze« v mestu in okolici (med njimi znana »baza 80« z oddelki Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta) in pa radijski oddajniki in sprejemniki.

IZNAJDLJIVOST BREZ PRIMERE

Oskrba Bele krajine z energijo po daljnovodu iz Ozlja ob Kolpi, ki je ostal v taktirni »Nezavisni državi Hrvaški« v ustaških rokah, ni bila mogoča. Zato je belokranjsko vojno področje uveljavilo na žagi pri železniški postaji v Črnomlju elektrarno.

Razmere so bile pač nekoliko drugačne kot v Moslavini, kjer je bilo mogoče dobivati energijo za partizanske delavnice kar iz daljnovega Zagreb — Bjelovar. Ustaši so vedeli, da bi partizani porušili daljnovod in bi ostalo mesto Bjelovar, sedež »velikega« »gospodarstva«, z vsemi vojašnicami v

temu, brž ko bi ustaši delali kakšne težave temu »ilegalnemu« odjemu. Na Kalniku in pod njim smo si takrat pomagali z majhnimi generatorji, za kar smo navadno porabili kar istosmerne elektromotorje iz opuščene tovarne žveplene kisline »Danica«, kjer smo jih zapolnili ob prvi osvoboditvi Koprivnice 7. novembra 1943. Te generatorje so gnala milnska kolesa ob potokih, le izjemoma motorji na plin, ki smo ga dobili v generatorjih iz lesnega olja, ali pa male parne lokomobile, kurjene z drvimi. Tam sta sicer delala tudi dva manjša premogovnika: Subotica in Lepavina.

Večja partizanska hidrocentrala je delala taktat v Zagradcu ob Krki na Dolenjskem, toda ta del Suhe krajine je veljal taktat še nekako za »ozemlje brez gospodarstva«. Zato je bila črnomajska elektrarna gotovo važnejši objekt.

Zaga pri postaji v Črnomlju je imela ustrezen parni stroj, lokomobile. K tej so pripeljali električni trofazni generator moči 50 KVA (za napetost 380 V s 50 cikli), ki je bil prejet v električni centrali rudnika Kanjžarica, in ju zvezali z jermenom. Moči je bilo dovolj za razsvetljavo mesta, menda edinega v vseh bodočih se državah na kontinentu, ki taktat ni poznal zatemnitve. Omogočala pa je ta elektrika tudi predvajanje filmov s projektorjem v sokolskem domu in gnala je stroje po mehničnem delavnicah, črpalko za

vodovod in podobno. Posebno važno je bilo, da je centrala dajala neposredno energijo za sosednjo radijsko oddajno postajo Osvobodilne fronte, posredno pa tudi — s polnimlinijskimi postajami in akumulatorji — za številne oddajnike in sprejemnike po vojaških enotah.

Ker je bil kotel lokomobile na žagi, spreminjeni v električno palpa za elektromotor. Nekaj taknega se je našlo okrog rudnika, pa tudi pri vodovodih je bilo še kaj »v rezervi«. Vendar pa bi do motorja prišlo vse preveliko elektrike z nizko napetostjo po skoraj 4 km dolgih žicah od črnomajske postaje do rudnika. Zato smo prve vhod v jamo postavili ... cestni valjar. Ta je, na privzdignjenih kolesih, s svojo namesto 50 ciklov v sekundi, karžnega je imela prejšnja rudniška centrala. Zato smo se morali zadovoljiti z ostanki premoaga na zgornjih obzorjih. Za premoag se je tudi tako mudilo, da smo morali »obirati« plasti je prav blizu samega vpadnika. Iz vpadnika smo morali seveda vlačiti premoag v vozličkih z vitlom. Tega smo postavili rajprej na tleh pri vpadku. Postopoma pa so tesarji izdelali bunkerje za premoag in dvignili vrvenico. To napravo smo še povečali, tako da je bil ob koncu vojne tam že prvi izvzorni stolp.

BREZPLAČNA PRODAJA

Premoag iz bunkerjev naše »eparacije« je bilo mogoče nakladati neposredno na vozove ali celo na kamione in brezplačno »prodajati« je pričela. Pri tem delu smo imeli žal tudi nezgode, ki je bila na srečo edina hujša v vsem času obratovanja tega partizanskega rudnika. Tesar iz Dobravice je padel z odra na hrbet, vendar je bil prebolel in ozdravel.

Medtem smo popravili tudi staro lokomobile v rudniški električni centrali in postavili k njej električni generator, ki ga je prejel gonal centralni parni valjar. Močnejši staro rudniški generator je ostal ves čas v centrali na črnomajski železniški postaji. Obnovovali centralo smo sedaj že lahko kurili s premoag svoje proizvodnje.

Tako smo si zagotovili energijo za črpanje vode iz jame, za

